

În cei 150 de ani devăpaș, Colegiul Național Matei Basarab a avut parte de o plenardă strălucită de profesori și de o armată luminioasă de ucenici care au contribuit la resturarea României de azi.

Lucrarea de față, întocmită cu dăruire, acrile și iubire față de trecutul și prezentul învățământului, scoate în evidență viața frântătoră a celor 150 de ani de existență a școlii. Ilustrul și, azi a Colegiului Național Matei Basarab, cu profesori ce se împlinăștează lumina Cuvântului și cu elevi care au strălucit în toate domeniile.

Damne! Profesor Viorica Popa ne pună învârtire, din plinul înțelegerii sale și cu căldura înimii, cel 150 de ani de viață școlară, pentru ce tinereți ce astenește ai căzut și profesorii lor să iubească acestații pocași, să iubească trecutul ei și al acestui pământ, să deschidă valorile nașului și să răspundă la rândul lor, la chemarea de a construi împreună cu noile generații România de mâine pe măsură jefelnică, a lăbulii de naș, a nădejilor lor și a eforturilor celor din trecut.

Presto! Ilie Georgeescu

COLEGIUL NAȚIONAL „MATEI BASARAB” DIN BUCUREȘTI
TRADIȚIE ȘI ACTUALITATE

Viorica POPA

TRADIȚIE ȘI ACTUALITATE

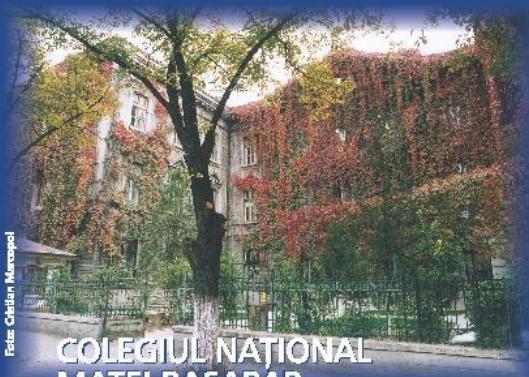

Foto: Octavian Mancosu

COLEGIUL NAȚIONAL
MATEI BASARAB
BUCUREȘTI
150 DE ANI

150
DE ANI

București, 2010

Matei Basarab (1632 - 1654)

Cuprins

PREFATĂ	9
PATRONUL	11
VIAȚA SFÂNTULUI EVANGHELIST MATEI (11); MATEI BASARAB (1632–1654) (13); Matei Basarab Voievod în conștiința contemporanilor și a posterității (16); Matei Basarab-Ctitorul (21); Arnota (31)	
ÎNTEMEIETORUL	33
PERSONALITATEA LUI AL. IOAN CUZA (1820–1873) (33); Alexandru Ioan Cuza – la începuturile statului român modern – (35); Alexandru Ioan Cuza (37)	
ÎMPREJURIMI BUCURESTENE	38
Cartierul Mircea-Vodă – Lucaci ...din inima Orașului Vechi (47)	
ISTORICUL SCOLII	64
Colegiul Național „Matei Basarab” din București o prestigioasă instituție de educație și cultură românească (64); Emiterea actului de naștere a Gimnaziului „Matei Basarab” (65); Existența de sine stătătoare a Gimnaziului „Matei Basarab” (1860–1865) (67); Transformarea Gimnaziului în Liceu. Liceul „Matei Basarab” între anii 1865–1945 (71); Liceul „Matei Basarab” (1945–1998). Colegiul Național Matei Basarab (88)	
COLEGIUL NAȚIONAL „MATEI BASARAB” ÎN MILENIUL III	104
Colegiul Național „Matei Basarab” – Scoală pilot în proiectul Educatia 2000+ – (104); Pledoarie pentru adevărata limbă română (107); Un curs de journalism destinat elevilor de liceu (108); Teatrul la ...Matei Basarab (110); Engleza – o limbă ce se încăpătânează a deveni universală (111); Limba Franceză în Basarab (113); Călătoria unui cuvânt trist (114); Studiul limbilor clasice – componentă a educației complete (117); Prezențe mateiste la Gazeta Matematică (119); Confirmări mateiste (120); Gânduri de elev (121); Gândește liber... acționează responsabil (123); Importanța studierii TIC în liceu (125); Încotro merg mateișii? (126); Programele Comenius la Colegiul Național „Matei Basarab” (127); Centrul de Integrare Europeană și pentru Dezvoltarea Parteneriatelor Transnaționale Europene (128); Revista NĂZUINTE – simbol al culturii mateiste (129); Revista CALEIDOSCOP – oglindă a spiritului mateist (130); Competiție, sănătate, recreere (130); Excursie în nordul Olteniei la ctitoria lui Matei Basarab (131); În perspectiva redeschiderii colecției muzeale (132); Educația Extrașcolară – un pas în formarea Tânărului Mateist (133); CNMB în perspectiva descentralizării învățământului (136)	
PORTRTE PROFESORI	137
Sava C. Atanasiu (1861–1946) (137); Academicianul Ion Băncilă (1901–2001) (137); Marcel Brândză (1868–1934) (138); Nicolae Cartojan (1893–1944) (139); Ion Fonescu (139); Gian Luigi Frollo (1832–1899) (140); Enache Ionescu (1879–1937) (140); G. I. Ionescu-Gion (1857–1904) (143); Gheroghe Moceanu (1831–1909) (147); Constantin Moisil (1878–1958) (147); Gheorghe Murgoci (1872–1935) (148); Gheorghe Nichifor (1886–1946) (149); Dumitru Panaitescu Perpessicius (1891–1971) (150); Ion Popescu-Voitești (1876–1944) (151); Simion Sanielevici (1870–1963) (152); Gheorghe Tătărescu (1820–1894) (152); G. Dem. Teodorescu (1849–1900) (154); Ioan I. Tutuc	

(1876–1943) (155); Gabriel Tepelea (155); Dumitru M. Bătinețu-Giurgiu (157); Ion C. Ștefan (160)

DESTINE ALE ELEVILOR 162

Ernest Abason (162); Emanoil Arghiriade (162); Aurel Baranga (163); Radu Bădescu (165); Mihail Benado (166); Roman Braga (167); Nicolae Cajal (167); Arminius Cassavan (168); Sergiu Comissiona (169); Radu Cosașu (170); Dr. Wilhelm Filderman (172); Alexandru Froda (176); Moses Gaster (177); Titus Gârbea (180); Șerban Gheorghiu (181); Mihail Ghermănescu (182); Alexandru Graur (183); Aristide Halanay (187); Alexandru Sadi-Ionescu (187); Constantin Levaditi (188); Adrian Maniu (189); Ion Manolescu (192); Constantin Miculescu (192); Vintilă Mihăilescu (194); Ion Mincu (195); Costin Murgulescu (195); Ștefan S. Nicolau (198); Alexandru V. Nicolescu (199); Miron Nicolescu (199); George Oprescu (200); Dimitrie Paciurea (203); Lucrețiu Pătrășcanu (205); Constantin P. Popovici (208); Lazăr Șăineanu (208); Ilarie Voronca (213); George Vraca (214); Mircea Vulcănescu (214); Duiliu Zamfirescu (215); Ioan G. Zotto (217); Monica Anghel (217); Mihai Cantuniari (218); Florin Chilian (219); Mihai Fotino (219); Nicolae Licareț (220); Radu Paladi (221); Aurelian-Octav Popa (222); Cristina Popescu (223); Tatiana Rădulescu (Panaiteșcu) (225); Carol Roman (225); Gabriel Stănescu (226); Leontina (Ciobanu) Văduva (228)

AMINTIRI, CONFESIUNI, INTERVIURI 228

Dăscălirea mea (230); Profesorii mei de liceu (cei de limba latină) (231); I. Filibiliu (234); Ionescu-Gion (237); Viață de profesor în 1904 (238); Onorată direcție (240); Gheorghe Murgoci (240); George Topârceanu (241); Amintiri (242); Însușiri sufletești (243); Patruzeci de ani... (244); „Să eu am lăcrimat la Alba Iulia” (246); Vâltoarea destinului (249); Paciurea (253); Profesorul Mitriță Constantinescu (253); Pompiliu Constantinescu (256); Dumitru Panaiteșcu-Perpessicius (256); La izvoare (257); Constantin Banu (258); Mult Stimată Doamnă Directoare (260); David I. Nathan – Elev L.M.B. 1935–1940 Nr. Matricol 313 (261); Cu recunoștință... (264); Pedagog desăvârșit și corectitudine exemplară, profesor Emil Stoenescu (265); Amintiri din liceu, la Matei Basarab (266); Viață ca o luptă (268); Mărturii peste timp (270); „Sorge al României?” (273); Profesorul Costin Murgescu (276); Sentimentul Cetății (277); O carte – un om și munca lui (278); Arc peste timp (282); O generație frustrată (284); O viață, aceeași pasiune (286); Mihai Fotino (292); Corul de cameră „Preludiu” (296); Voicu Enăchescu (297); Bărbatul cu cele trei morți ale sale (299); Monica Anghel „În viață nu trebuie să-ți pară rău de ce ai făcut, ci de ce nu ai făcut” (314); Cronică de spectacol Creăție muzicală cultă-Radu Paladi (318); Simpozionul de Matematică „Miron Nicolescu”, 16 noiembrie 2002 de la Colegiul Național „Matei Basarab” din București (322); Către direcția Liceului Matei Basarab, Catedrei de Română (327); Culegere folclorului în tradiția liceului Matei Basarab (328); David Esrig (330); Ion Lucian (332); Amintiri despre George Vraca (342); „Corydon” (343); Tatiana Panaiteșcu (Rădulescu) (344); Nicolae Licareț: „La miezul nopții, orga răsună în Ateneu” (345); Cornel Fugaru (347); Îndemnuri (350); La ceas aniversar... sub auspiciile Academiei Române (351); Inteligența profesorului Cajal (354); Convorbirile cu Gabriel Tepelea (355); Imnul Liceului „Matei Basarab” (356); Sărbătoare mateistă (357); Câteva gânduri... (358); „Iliescu!” (358); O viață încchinată profesiei (360); Fragment de roman (361); „O tempora, o mores...” (364); Interviul Gazetei Matematice cu Prof. Dumitru M. Bătinețu-Giurgiu (365); „Fiecare om are și un univers propriu” (367); Florin Chilian s-a îndrăgostit de muzică în liceu (370); Profilul bucureșteanului (371); Impresii din viața de licean (373); Scrisoare către mateiști (373)

POSTFAȚĂ 375

ANEXE 376

PATRONUL

VIAȚA SFÂNTULUI EVANGHELIST MATEI

Matei este amintit în rândul Sfinților Apostoli ai lui Iisus de Sfinții Evangeliști Marcu (III, 18) și Luca (VI, 15).

Înainte de a fi chemat la apostolat, Matei era vameș în orașul Capernaum (Mc, II; 14–20). La chemarea Mântuitorului el a părăsit cu bucurie ocupația de vameș, pentru care era atât de mult disprețuit de conaționalii săi. „...Și a făcut un ospăt mare, la el acasă” (Lc, V, 27–35), „în cinstea Mântuitorului, cu care prilej Iisus a fost acuzat de farisei și de ucenicii lui Ioan Botezătorul că stă la masă cu vameșii și că desconsideră rânduiala postului” (Mt. IX, 9–15). Există teama iudeilor habotnici de a nu se întina stând la masă cu cei păcătoși.

De atunci, Sfântul Apostol și Evangelist Matei a urmat lui Iisus cu credință, împărtășind soarta celorlalți Sfinți Apostoli. Asemenei celorlalți Sfinți Apostoli, a primit mandatul de a propovădui Evanghelia și a boteza pe toți cei ce vor crede în Iisus (Mt. XXVIII, 19-20; Mc., 15–16); a fost binecuvântat de Mântuitor, împreună cu ceilalți Sfinți Apostoli, înainte de înăltarea Sa la ceruri (Lc. XXIV, 50-51); a luat parte la alegerea Sfântului Apostol Matia în locul lui Iuda Vânzătorul (Faptele Apostolilor, cap. I, 13) și era împreună cu ceilalți Sfinți Apostoli în ziua Cincizecimii, când s-a pogorât peste ei Duhul Sfânt; „ca niște limbi de foc și deasupra fiecărui din ei s-a oprit câte una și s-au umplut toți de Duhul Sfânt”. (Fapte II, 1–4).

După praznicul Cincizecimii și alegerea celor șapte Diaconi (Fapte VI, 2 și 6), el a propovăduit Evanghelia în Iudeea, organizând multe comunități creștine dintre evreii care credeau și se botezau.

„În vremea aceea – anul 44, Irod Agripa I. a pus mâna pe câțiva dintre fruntașii Bisericii, ca să-i piardă și a ucis cu sabia pe Sfântul Apostol Iacob, fratele Sfântului Apostol și Evanghist Ioan. Văzând că este pe placul iudeilor, a mai luat și pe Sfântul Petru... și l-a băgat în închisoare”. (Fapte XII, 1–4).

În timpul acestei persecuții, Sfântul Apostol și Evanghist Matei, împreună cu ceilalți Sfinți Apostoli a trebuit să părăsească pentru o vreme Iudeea (Fapte XII, 17), înapoindu-se după moartea lui Irod la comunitățile de evrei creștini; a luat parte la Sinodul Sfinților Apostoli din anul 49 (Fapte XV, 6) și a semnat alături de ceilalți Sfinți Apostoli scrisoarea adresată creștinilor veniți dintre pagani, din Antiohia, Siria și Cilicia. (Fapte XV, 23).

Înainte de persecuția lui Irod Agripa I, Sfântul Apostol și Evanghist Matei a scris Sfânta sa Evanghelie în aramaică, vorbind de Mântuitorul și de Sfinții Apostoli (Fapte XXI, 40).

Această Sfântă Evanghelie a fost încredințată comunităților iudeo-creștine din Palestina, care cunoșteau perfect obiceiurile iudaice și mai cu seamă legea și profetii. El a urmărit să lase în scris filor săi sufletești Evanghelia propovăduită

Mirmina, sădește acest toiag înaintea ușii Bisericii de acolo, care o să facă rădăcini și înălțându-se din Mâna Mea cea dreaptă, se va face copac mult roditor. Și din vîrful crengilor sale, se va pogorî sursă de miere, iar din rădăcina sa va ieși izvor de apă cu care spălându-se locuitorii cetății cei cu mintea de fiară și din sursa copacului împărtășindu-se li se vor îndulci simțirile și vor conteni cu fărădelegile”.

Atunci Matei primind cu cucernicie toiagul cel dat de Domnul, s-a pogorât din Munte și s-a dus la Mirmina. Dar, femeia împăratului parților, numită Fulvana, având un diavol viclean, cu fiul și cu fiica sa, l-au întâmpinat pe Sfântul Apostol și cu glasuri aspre și cu săltări sălbatrice strigau în preajma Apostolului, zicând: „Cine te-a silit să vii aici în locurile noastre? Sau cine este cel ce ți-a dat acest toiag spre pierzarea noastră? ”.

Atunci Apostolul lui Hristos, cu glas liniștit a certat duhurile necurate, iar pe cei ce pătimeau i-a vindecat și i-a determinat să-l urmeze pe el, cu bună rânduială și cu minte.

Iar episcopul cetății aceea – Pheton, aflând de venirea Sfântului a ieșit afară și l-a întâmpinat. Apoi, amândoi au intrat în cetate, spre bucuria tuturor. Atunci Apostolul, înfigând toiagul în pământ, l-a slăvit pe Dumnezeu, cel care i s-a arătat lui ca un prunc. Și o minune! Iatătoiagul cel uscat, a prins rădăcină, și a făcut rădăcină și roade a dat, căci pica sursa de miere, precum a zis Domnul. Lângă rădăcina copacului s-a făcut o fântână, ce izvora apă prea curată și prea dulce, încât toți cei ce treceau pe acolo s-au spăimântat de această minune. Și pentru că această veste s-a împrăștiat în toate părțile cetății, multime multă de oameni alerga să vadă această minune. Cei ce primeau din dulceața copacului și se spălau cu apa izvorului se lepădau îndată de toată nebunia și cruzimea sălbatică purtată până atunci în sufletul lor. Până atunci, ei se închinhau idolilor.

Sfântul Apostol și Evanghelist Matei a suferit moarte de martir, prin foc, în cetatea Mirmina, din ordinul împăratului parților. Datorită unei minuni săvârșite de sfintele moaște ale Sfântului, împăratul s-a creștinat, botezându-se Matei, în amintirea Sfântului Apostol și Evanghelist Matei. Apoi împăratul a zdrobit idolii și a îndemnat toți supușii să credă în Hristos, iar el s-a făcut episcop. După moartea sa, a devenit episcop fiul său, după vedenia dumnezeiescului Apostol Matei.

Sfântul Apostol și Evanghelist Matei este prăznuit de Biserica Creștină Ortodoxă printre martirii săi, în fiecare an la 16 noiembrie.

MATEI BASARAB (1632-1654)

Matei Basarab a avut o domnie lungă, de aproape 22 de ani, cu realizări însemnante în toate domeniile (economic, politic, cultural și artistic). De aceea, pe bună dreptate Miron Costin afirmă că „de au fost cândva vremi fericite acestor părți pe lume, atunci au fost”^{1}}. Tot el îl aprecia a fi „om fericit peste toate domniile acestei țări, nemândru, bland, drept, om de țară, harnic la războaie, aşa neînfricat și nespăimântat cât poți să-l asemeni cu marii oșteni ai lumii”².

Matei Basarab a fost bun gospodar și organizator, dârz apărător al independenței Țării Românești, motiv pentru care turcii îl respectau, considerându-l

Matei Basarab Voievod în conștiința contemporanilor și a posterității

„Mai bun domn decât Mateiu Vodă n-au fost nici un domn”
ANONIM

În istoria medievală a poporului român, domnia lui Matei Basarab a rămas înscrisă ca un răstimp îndelungat, de peste două decenii (1632 – 1654), de stabilitate a țării și de prosperitate.

Cuvintele așezate înaintea textului de față exprimă, în haina modestă a unei anonime însemnări de pe o cărămidă dintr-un zid de ctitorie târgovișteană, o perceptie retrospectivă din anii de pe urmă ai cârmuirii voievodului asupra vremii în care Țara Românească s-a aflat sub sceptrul fostului agă din Brâncovenii Oltului.

În forme mai elaborate, întâlnim o aceeași viziune asupra acestei domnii în înseși cronicile țării, indiferent de caracterul lor mai mult sau mai puțin partizan față de alte evenimente de mai târziu.

„*Domn bun*”, ce a cârmuit „*foarte bine și cu dreptate*”, ne apare Matei Basarab și în Letopisețul Cantacuzinesc, în filele căruia vedem, încă mai mult, cum „*țara lui mare cu mic, să bucura și da laudă lui Dumnezeu pentru domn bun, că avea pace și odihnă dăspre toate părțile și fiștecare avea hrana din destul*”.

În ale sale „*Istорii (ale) domnilor Țărilor Românești*” supranumite Letopisețul Bălenilor, cronicarul Radu Popescu nota la rându-i, în același spirit: „*S-au nevoit Matei-Vodă de au dres țara foarte bine, careși după orânduiala lor: boiarii, slujitorii, țaranii, cât tuturor le era bine în zilele lui, precum am auzit pe bătrâni noștri mărturisind de aceasta*”; „*Lucrurile țării cele stricate și dărăpăname de alții și cu bune socotele toate le așeza și cu vecinii se împăca, ca să aibă țara odihnă și pace*”, iar „*țara iubea pre domn și domnul pre țară*”.

Deopotrivă pregnant și încă semnificativ, ca dinspre un conjunctural adversar, se conturează chipul domnitorului prin pana lui Miron Costin, cel care a stat, ca luptător, în oastea Lupului – Vodă, înaintea oștii lui Matei Voievod, pe câmpul aprigei bătăliei de la Finta (1653). Zice marele cărturar moldovean despre domnul țării Românești precum că a fost el „*om fericit peste toate domniile acelei țări, nemândru, bland, dirept, om de țară, harnic la războaie, aşa neînfrânt și nespăimat, cât poti să-l asemeni cu mari oșteni ai lumii*”.

Aceleasi cuvinte de laudă regăsim și din partea unor diplomiți europeni, precum Yohann Rudolf Schmidt, reprezentantul la Poartă al împăratului Ferdinand al Austriei, care remarcă respectul pe care Matei Vodă, viteazul oștean din stirpea vechilor voievozi ai Valahiei, îl inspira otomanilor, chiar și la vîrsta bătrâneții, ca „*un al doilea Mihai Vodă*”.

Calitățile ostășești, de organizator, strateg și luptător, dimpreună cu forța militară deosebită a oștirii sale, cifrată la aproximativ 40000 de oșteni, au impus, în chip evazi – unanim, pe Matei Basarab în ochii contemporanilor ca pe cel mai de seamă comandant militar din vremea sa și al „*întregului Răsărit*”. Așa îl recomandau, de pildă, niște soli bulgari în Apusul Europei, apoi însuși Vladislav

cu ofensiva otomană asupra sudului Poloniei, fiind prinse în frontul turco-polon, perspectivă deloc încurajatoare, care necesită o unitate de acțiune a lor. Este ceea ce a înțeles, desigur, Matei Basarab, hotărât să încheie legături cu Transilvania și Moldova, pentru a rezista unei eventuale acțiuni otomane împotriva sa, deoarece Poarta nu a uitat niciodată că initial a fost instalat în scaun fără voia sa. Ca atare, pentru a se impune în fața turcilor, Matei-Vodă a dus în întreaga sa domnie o politică de echilibru între amenințarea cu riposta militară și plata unor mari sume de bani, circa jumătate din venitul țării, pentru câștigarea bunăvoiinței persoanelor influente la Poartă, în frunte cu sultanul, între care avea prieteni, dar și inamici. «Cine vrea să trăiască în pace cu turcii – declara el în 1637 solului ardelean Szalanczi – trebuie să fiină cu o mâna sabia, iar cu cealaltă darurile, căci altminteri nu se poate trata cu ei». Firește Matei Basarab a dorit eliberarea de sub împovărătoarea stăpânire otomană <...>”.

În finalul prezentării domniei lui Matei-Vodă, după menționarea sfârșitului acestuia, întâmplat în dimineața zilei de 9 aprilie 1654, doborât fiind „după doar câteva zile de o boală fără leac”, fiind „slab și ajungându-l adâncile bătrânețe”, același abia-menționat autor concluzionează într-o formă sintetică, de remarcabilă precizie și claritate:

„Fusese un om energetic, viteaz, bun oștean și diplomat, «un alt Mihai Vodă», «nemândru, blându, direptu om de țară, harnic la războaie, aşa neînfrânatu și nespăimat, cât poți să-l asameni cu mari oșteni ai lumii», «avea un foarte bun nume, era temut de toată lumea». A fost un bun gospodar, dar și un aprig strângător de dări, iute la mânie, fără a întrece, însă, măsura la pedepse, dar mai ales a fost cel mai mare ctitor român de lăcașe bisericești. Nu e de mirare că după moartea sa, probabil un călugăr a însemnat pe o cărămidă, spre aducerea aminte: „mai bun dom(n)u de Mateiu Vodă n-au fostu nici un domn”.

Să recunoaștem aşadar, la capătul acestor rânduri de fugare notații asupra dăinuirii lui Matei Basarab Voievod în conștiința posterității, că nu multe sunt vremurile care să întrunească o aşa unitate de percepție, unitate ce vorbește de la sine despre claritatea, însemnatatea și valabilitatea mesajului pe care timpul lui Matei-Vodă l-a transmis și continuă să-l transmită, spre luare aminte, neamului românesc.

Pr. Prof. Dr. Florin Șerbănescu
Consilier Patriarhal

Matei Basarab-Ctitorul

Câteva gânduri

Nefiind istoric de profesie, dar hărțogărind cu stăruință prin biblioteci, arhive și muzeu, cam de la Moscova și Petersburg până dincolo de ocean, ca să-mi explic destinul istoric al românilor în mai largul destin european, mi s-a luminat lanțul fecund al cauzalității, statornicia prin care interdependențele și legitățile interne ale dezvoltării operează viața complexă a popoarelor, locul pe care-l ocupă geografia, implicit clima în această viață, moștenirea genetică și o dată cu ea, întreaga moștenire socio-culturală, spirituală și politică.

Arnota

Domnul spânzură și fură,
pus în scaun pentru pungi.
Turcii sug și Tara-ndură,
și-i blesteamă-n doine lungi,

Agă Tânăr – vis, furtună –
viscolește zarea, crângul,
Răzmerița lui pe lună
crește-naltă cât Parângul.
Tinerețea lui: bulboană,
tunet lung de primăvară,
vifor alb de berze, geană
lăcrimată peste țară...

Vultur negru dă târcoale
în răscoala-i de Olteț.
Coropișniți – mustafale –
pun pe tigva agăi, preț.

Vodă: cloicot, fiere cruntă.
Dor aprins de răzvrătire,
Aga șerpuie spre munte,
fugărit de stăpânire.

– Alelei, boier potrivnic,
viezur ești, nălucă, iele?
Ziua-n grotele de schivnic,
noaptea, cățărat spre stele!

Luna daură potcoavă.
Băltăreț cu buza lină
cântă-n papura suavă,
se mlădie, se încchină.

Pândă codrilor cu glugă.
Numai stâncile se roagă
râpele când vor să fugă
după slugă, după agă.

Tolănită la picioare
plânge slugă arnăută,
pune-oftat pe mâini amare,
cu lingori de alăută...

Ochi de baltă, sus, pe creastă,
și fugarii-n păpurișuri,

să le sufle luna-n coastă,
clătinând păienjenișuri.

Trec luceferii ca duhuri
cu sâneata lor subțire;
lișitele verzi din stuhuri
le vânează cu safire.

– Capră neagră, căprioară
vii s-adulmeci, vii s-alungi
urma Agăi, care zboară
pe arcuș de trestii lungi?

Cine urcă povârnișul?
Vin gealații plini de ghinturi,
ca să bâjbâie-ascunzișul
dintre nuferi și arginturi.

– O, Măria – Ta, Stăpâne,
iartă rugă unei slugi:
schimbă-Ți straiele cu mine,
dă-mi turcana Ta și fugi!

Aga-și dăruie tuslugii
și botforii, și sărută,
arse, lacrimile slugii,
credincioasă, arnăută...

Peste fuga albă: flinte.
Noaptea-l duce-n glugi și-n plasă,
patrafir cu mărgărinte
mirosind a chiparoasă.

Numai papura se zbate.
Foaia fiuie: fugi, fugi...
Luna bate cu agate
în ișlicuri verzi de turci.

Arnăutu-n stuh răsare:
straie scumpe și dulamă.
Sar brotacii-n chilimbare,
chilimbarelor li-e teamă.

Iureș potera: – Stai, Agă!
Sub satâre, țeasta spartă.

Coasta, șită. Brațul, doagă
Fruntea, cofă, se deșartă...

Crunți gealații-n văi coboară
Tigva slugii la oblânc...
– Aga unde-i, căprioară?
– Într-o peșteră, adânc.

Anii, zbor, – și anii, frunză...
Sună, trestie sălcie...
Voievod cu fruntea unsă,
Aga-n scaun de domnie.

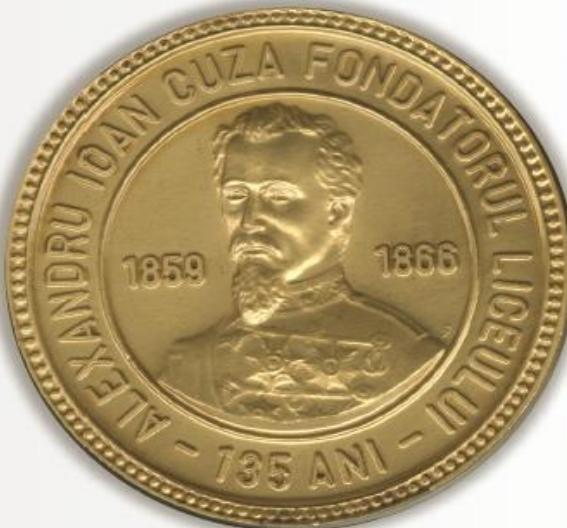
Pe sub jepi și stânci cu zale,
suie râpă și viroagă.
Verde plai sub reci opale.
Trist, Măria Sa se roagă.

Dar în plaiul rugăciunii,
grunj de cer și de podoabă –
crește pe aiasma lunii
ctitorie basarabă.

Fruntea slugii în icoană,
ochi și oase: ziduri mute.
Ca în vis se-ndoaine-o strană
mâna Agăi s-o sărute...

Sparge Bistrița lăunte,
zvonul papurei de sânge:
– Arnăute, Arnăute,
Vodă plângă, Vodă plângă...

Radu Gyr, *Balade*, Ed. Lucman,
București, 2006

Alexandru Ioan Cuza (1859 - 1866)

PRINCIPATELE UNITE

MONITORUL OFICIAL

AL

ȚEREI ROMANESCI.

Va epi de doue
ori pe repa-
rand.
Prețul abona-
mentului:
Pe un anu-
men-
tru zilnic, 6 lei
bani 90,
ld. pentru par-
ticulari, 21 lei.

Abonamentul
se face la Bu-
curești, la ad-
ministrația re-
dacțiunii, la
Ministerul a-
facerilor din
Intru.
In județe, la
Prefecturi.

No: 147

Bucuresci, Decembrie 7, 1859

No: 147

NOI ALECSANDRU IOAN I.
§.c.l.

Vedend raportul Ministrului Nostru Secretar de Stat la Departamentul Cultelor și Instrucțiunii Publice cu No: 3282, de la 21 ale lunei Noemvrie pe lîngă cari Ni se supune acela al Eforiei Școalelor cu No: 3532, pentru chibsuirea făcută asupra denumirii gimnasielor din capitală adică: a celui de opt clase ce există astăzi, căt și acelor latre doue ce au a se înființa din cari unul acum fiindată, iar altul cu începere anului scolaristic 1860 și 1861;

Considerând că chibsuirea ce a făcut Eforia pentru denumirile acestor gimnasii are un principiu semnificativ istoric împrumutat de la persoane și fapte cari stau în raport cu școla:

Am ordonat și ordon:

Art. 3. Gimnasiul al treilea ce este a se deschide în viitorul anu scolaristic se va denumi gimnasiul lui Matei Basarab în memoria acestui Domn, cari afară de multe institute de pietate, a înființat tipografii spre a se tipări cărți în limba Română, a scos limbă slavonă din biserici, și a pus fundamental culturii limbei naționale.

Datu-s'a în capitala Noastră Iași la 25 ale lunei Noemvrie anul mîntuirei una mic opt sutezici-zeci și nouă, și cel înființu al Domniei Nostre în Principatele-Unite

ÎNTEMEIETORUL

PERSONALITATEA LUI AL. IOAN CUZA (1820-1873)

Coborâtor dintr-o veche familie de dregători moldoveni din părțile Fălcicului, menționată documentar pentru întâia dată în 1638, Alexandru Cuza s-a născut la 20 martie 1820 la Bârlad; tatăl său era Ioan Cuza, ispravnic de Fălcicu, apoi de Covurlui, iar mama, Sultana, născută Cozadini, aparținea unei familii de origine greco-italiană, românizată.

A învățat carte mai întâi la Iași, în pensionul francez al lui Victor Cuenim, unde a avut colegi pe Mihail Kogalniceanu și pe Vasile Alecsandri, viitorii lui colaboratori, apoi la Paris unde și-a luat bacalaureatul în litere și a urmat câtva timp facultatea de drept. Întors în Țară, a ocupat slujbe civile și militare, a fost președintele judecătoriei de Covurlui (Galați), director al Ministerului de Interne (Iași), și, înaintând exceptional de repede, colonel și locțiitor de hatman al oastei, în lipsa unui titular, comandând deci oștirea moldoveană. În această ultimă ipoteză este ales în unanimitate, domn al Moldovei, la 5 ianuarie 1859. Succesul personal al lui Cuza se explică prin însușirile sale: simpatic și intelligent, având replică promptă, dezinteresat, nedorind să facă avere, era mai presus de toate un patriot și un liberal, cu vederi largi, atent la nevoile celorlalți. Se bucura și de popularitate, deoarece, într-un moment hotărâtor pentru viitorul națiunii, la alegerile pentru Divanul Ad-hoc al Moldovei, în 1857, nu pregetase să renunțe la funcția de pârcălab de Covurlui, decât să acopere abuzurile și ilegalitățile din perioada electorală. Toate aceste însușiri, au făcut ca la 24 ianuarie 1859, la București, să fie ales domn, tot Alexandru Ioan Cuza. El s-a dovedit a fi *exponentul dorințelor de înnoire și progres ce însuflătoare națiunea română la mijlocul veacului trecut, omul reprezentativ al epocii sale*, nefiindu-i străin nimic din aceea ce însuflătea pe concetățenii săi.

În cei șapte ani de domnie, Al. Ioan Cuza a avut în jurul lui oameni luminați și patrioți, care l-au ajutat cu sfatul și cu fapta: Mihail Kogalniceanu, Costache Negri, Vasile Alecsandri, Nicolae Kretzulescu, generalul Ion Emanoil Florescu, Ludovic Steege, o adevărată pleiadă, pe competență, talentul și devotamentul căror s-a sprijinit.

Meritul uriaș al lui Cuza a fost de a fi știut să facă apel la aceste personalități, de a le fi utilizat ca sfetnici ai săi.

Pe lângă meritele deosebite pe care domnul Unirii le-a avut sub raport politic și social-economic, el s-a remarcat și prin interesul constant ce a purtat vieții culturale în genere, și învățământului de toate gradele-de la școală elementară

Harta Țării Românești sau Munteniei tipărită la București, în 1864. În ce privește arheologia, la 23 nov./5 dec. 1865, prin decret, Al. Ioan Cuza înființează Muzeul Național de Antichități din București, instituție sub auspiciile căreia se vor face pe viitor săpăturile arheologice în România.

Privite în perspectivă istorică, realizările celor șapte ani de domnie ai lui Cuza capătă o însemnatate deosebită. În acest scurt răstimp s-a pus temelia statului român modern prin patriotism, generozitate socială, îndrăzneală în cele bine chibzuite, simț politic (recunoașterea dublei alegeri, recunoașterea unirii depline, instituționale-un singur guvern, o singură cameră, o singură administrație, o singură armată; secularizarea averilor mănăstirești; împroprietărirea țăranilor și desființarea clăcii; grija pentru români din afara hotarelor statului etc.).

Ca domn al țării, în toate acțiunile sale Cuza a dat dovadă de un înalt și luminat patriotism. Acest patriotism i-a determinat atitudinea în ultimele luni ale domniei și în momentul plecării în exil, când a rostit impresionanta urare: „Să dea Dumnezeu, să-i meargă țării mai bine fără mine decât cu mine! . . . Să trăiască România!”, și apoi în tot timpul exilului, până în ceasul morții. Prin acest patriotism, prin înțelegerea și iubirea pe care a arătat-o față de cei mulți, prin înțelepciunea, priciperea și curajul pe care l-a dovedit în rezolvarea grelelor probleme ale vremii lui, Alexandru Ioan Cuza este o mare personalitate a națiunii române, una din acelea care știu să îndrepte națiunea, în ceasurile decisive, pe căile progresului.

Numele lui „Cuza Vodă” va trăi vesnic în mintea și inimile românilor.

Alexandru Ioan Cuza - la începuturile statului român modern -

Pentru Al. Ioan Cuza domnia a fost un lucru neașteptat. El a fost desemnat pentru a ocupa domnia-pe care Adunările ad-hoc voiseră a o încredința unui domnitor străin, ceea ce puterile garante nu acceptaseră-și a fi depozitarul ei, un mandatar al națiunii, în așteptarea unei împrejurări favorizante împlinirii voinței naționale exprimate la Iași și la București în 1857. I s-a încredințat acest „depozit sacru” tocmai pentru că nu era unul dintre aspiranții la domnie și el a fost cel mai surprins de marea onoare pe care i-o făcuseră ceilalți fruntași ai mișcării naționale. A fost ales, poate, înainte de toate, tocmai pentru că era dezinteresat și cinstit. Desi nu era destinat inițial a domni, Cuza și-a onorat cu cinste înaltă misiune încrințată, însuflarețit de un înalt patriotism și spirit civic.

Cuza ales domn a apărut contemporanilor cu totul altfel decât îl știm, un om de lume, iubind plăcerile, femeile frumoase, chiar și jocul de cărți, o viață nu prea încordată. Din momentul în care, pe rând, cele două Adunări elective, de la Iași și București, l-au ales pe 5/17 ianuarie și la 24 ianuarie/5 februarie 1859, în unanimitatea voturilor deputaților prezenti, domn al Moldovei și apoi al Țării Românești, transformându-l în simbolul unirii, realizată pe calea aceasta abilă și întruchipată, în prima ei fază, în domnia sa personală, Cuza a devenit domnitor, schimbându-și comportamentul și asumându-și sarcina cu cea mai înaltă responsabilitate.

Pentru Cuza a fost greu să se adapteze unei lumi căreia nu-i aparținea, să impună

Răsturnat în 1866, dar de fapt, fiind el însuși de acord cu formula înlocuirii sale, Alexandru Ioan Cuza și-a trăit ultimii ani ai vieții în exil. Când a vrut să se întoarcă, fără niciun fel de redobândire a domniei, principalele care l-a invitat, mai ales că mai multe colegii electorale îl aleseră deputat, dar Alexandru Ioan Cuza a refuzat, gândindu-se a nu provoca dificultăți celui care era încă în curs de a se adapta în greaua sa misiune. Peste câțiva ani, în 1873, a încetat din viață la Heidelberg. Atunci s-a reîn tors, națiunea, mai ales prin cărăriime, ce era profund recunoscătoare, acordându-i cea mai înaltă cinstire. Ultimul drum a fost un adevărat drum al triumfului postum!

Acad. Dan Berindei

Alexandru Ioan Cuza

„Judecata asupra lui Cuza Vodă se poate face azi «fără ură și fără pătimire» după vechiul cuvânt al lui Tacit (...). În 1881, sora lui Costache Negruzzi scria:

«Principalele Cuza va avea întotdeauna o pagină strălucitoare în istoria țării sale. Căci dacă omul a avut slăbiciuni inerente sărmanei noastre naturi umane, domnul a fost întotdeauna integru și pătruns, de cel mai mare patriotism.»

Cuza a fost, în fond, un mare revoluționar al poporului român; a urmărit statoric îndeplinirea programului revoluției de la 1848 și a contribuit în chip esențial la îndeplinirea unor puncte principale ale acestui program.

A bine meritat astfel de la patrie. Numele lui va rămâne înscris cu litere de aur în cartea istoriei poporului nostru, alături de numele marilor voievozi și domnitori ai lui.”

Constantin C. Giurescu, „*Alexandru Ioan Cuza*”,
București, Editura Militară, 1973

ÎMPREJURIMI BUCURESTENE	38
Cartierul Mircea-Vodă – Lucaci ...din inima Orașului Vechi (47)	

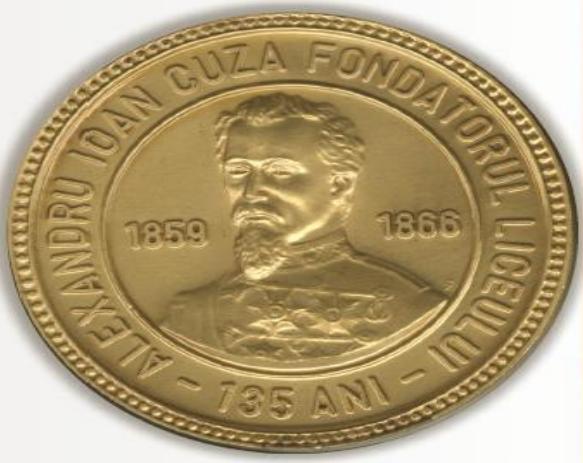
ISTORICUL SCOLII 64

Colegiul Național „Matei Basarab” din București o prestigioasă instituție de educație și cultură românească (64); Emiterea actului de naștere a Gimnaziului „Matei Basarab” (65); Existența de sine stătătoare a Gimnaziului „Matei Basarab” (1860–1865) (67); Transformarea Gimnaziului în Liceu. Liceul „Matei Basarab” între anii 1865–1945 (71); Liceul „Matei Basarab” (1945–1998). Colegiul Național Matei Basarab (88)

Matei Basarab (1632 – 1654)

Alexandru Ioan Cuza (1859 - 1866)

ISTORICUL ȘCOLII

***Colegiul Național „Matei Basarab” din București
o prestigioasă instituție de educație și cultură
românească***

În evoluția societății românești cultura a însoțit și a servit marile deziderate ale românilor: unitatea națională, cucerirea Independenței, înzestrarea societății cu instituțiile moderne corespunzătoare, impulsionarea dezvoltării economice, sociale și politice.

Un rol aparte i-a revenit învățământului, care se afirmă cu precădere după revoluția din 1821, (când se demonstrează capacitatea limbii române de a exprima cele mai înalte produse ale spiritului, se pun bazele istoriei naționale, teatrului și presei românești). Astfel, învățământul răspunde cerințelor obiective ale unei societăți aflate în plin proces de modernizare și totodată acțiunii conștiente a generației de căturari, care, conform ideologiei luminilor, nutreau convingerea că emanciparea culturală reprezintă o premisă esențială a emancipării sociale și politice.

Scoala, în viziunea lor, trebuia să fie principalul instrument de propagare a limbii și culturii naționale, de educație în spirit național, de păstrare și dezvoltare a naționalității.

Dând expresie nevoilor societății moderne și sintetizând experiența acumulată în perioada anterioară, programele revoluției de la 1848 au înscris și susținut principiile cu privire la instrucția egală în limba națională, la organizarea rețelei de școli, a eficienței lor, a rezultatelor multilaterale și complexe.

Învățământul devine una din preocupările esențiale, naționale ale autorității de stat: sporirea numărului școlilor, elevilor, răspândirea științei de carte, aprofundarea și diversificarea studiilor, desăvârșirea orientării laice.

În condițiile create după înfăptuirea unirii Moldovei cu Țara Românească (1859), societatea Românească este pusă în față unor necesitați sporite, cărora le putea face față, pe de o parte, prin ridicarea nivelului culturii, iar pe de altă parte prin răspândirea ei.

Realizările culturale din anii ce au urmat unirii nu au importanță transformărilor de natură politică și socială (în condițiile de atunci spre acestea din urmă trebuia îndreptată atenția forțelor interesate în dezvoltarea țării) mai ales că transformările culturale, mai mult decât cele din alte domenii, necesită o perioadă mai îndelungată.

Totuși realizările culturale din anii unirii sunt notabile, preocuparea pentru cultură, pentru învățământ este firească, în condițiile în care se punea problema așezării pe baze moderne a Tânărului stat român. Făurirea României era deci,

inseparabil legată de o masivă dezvoltare și răspândire a culturii, a științei de carte, printre colaboratorii lui Alexandru Ioan Cuza aflându-se cei mai mulți dintre intelectualii de frunte ai epocii: Mihail Kogălniceanu, Vasile Alecsandri, Ion Ghica, Constantin Hurmuzachi, Melchisedec, Damaschin Bojincă, C-tin Negruzzi, Grigore Alexandrescu, D. Bolintineanu, Al. Odobescu, Al. Papiu-Ilarian, Grigore Bengescu – unii dintre ei cu importante merite în propășirea culturii române în acea perioadă. În anii domniei lui Al. Ioan Cuza, domnitorul și principaliii săi colaboratori au acționat în direcții multiple pentru propășirea culturii.

Fără îndoială, domeniul căruia i s-a acordat cea mai mare atenție a fost învățământul-principalul instrument de propagare a culturii, menit să contribuie la ridicarea intelectuală, dar și materială a societății, asupra căruia acțiunea statului este directă. Astfel s-au valorificat incontestabilele progrese înregistrate în domeniul învățământului până la 1859, încercându-se o transformare radicală a învățământului în raport cu perioada anterioară. În condițiile în care o astfel de transformare cerea o atentă chibzuire și pregătire, într-o primă perioadă sunt luate diferite măsuri pentru a îmbunătăți situația școlilor în cadrul statului existent în momentul Unirii.

Cel mai mare interes pentru reliefarea atitudinii lui Al. Ioan Cuza față de învățământ îl constituie mesajul domnesc din 6 decembrie 1859, adevărat program al politicii școlare din anii de după Unire, ce a creat o atmosferă favorabilă pregătirii Legii instrucțiunii publice din 1864.

„România are alte nevoi, ce-i sunt speciale și la care au sosit timpul ca să ne gândim. Guvernul meu va pune toată silința pentru ca instrucțiunea publică să fie graduală și pusă în deosebitele sale graduri, la îndemâna tuturor claselor, întrucât în educația poporului bine condusă se află cele mai bune garanții de ordine, de progres și de patriotism luminat. Ea trebuie dar, în fiecare nație să răspundă la adevărata ei nevoie și la adevărata ei poziție... Eu țin numaidecât, ca fiecare locuitor să știe în curând a scrie și a citi pentru ca să profite pentru industria sa de informările folositoare ce ar găsi în cărți bune și speciale...

Doresc ca instrucția primară și aceea secundară să fie răspândită pe larg ... pentru a pregăti elevii capabili să urmeze învățământul înalt, dar totodată, numai puțin aş voi ca sistemul total de învățături să fie mult mai special apropiat trebuințelor și naturii românilor, decât imitat fără nici o chibzuire din cutare sau cutare instituție străină.”

Domnitorul Al. Ioan Cuza și elementele progresiste din vremea lui, înțelegând rolul social și cultural pe care trebuia să-l joace școala, a început seria înființării unui număr de școli elementare și secundare. În cadrul acestei mari și frumoase acțiuni, alături de alte școli, a luat ființă Gimnaziul „Matei Basarab”.

Emiterea actului de naștere a Gimnaziului „Matei Basarab”

La mijlocul secolului al XIX-lea, în Principatele Române erau puține școli, iar clasele foarte aglomerate. Gimnaziul „Sf. Sava” din București nu mai putea face față cererilor de înscriere. În 1852, Eforia Școalelor găsind în clasa I., la

„Matei Basarab” a existat sub forma celor două diviziuni ale claselor I și a-II-a, desfășurându-și activitatea în gimnaziul complet Sf. Sava. Din discursul lui Ioan Maiorescu, directorul Eforiei Școalelor, rostit ce ocazia serbării împărțirii premiilor din 29 iulie 1860, aflăm școlile secundare participante la solemnitate: Gimnaziul „Sf. Sava”, Gimnaziul „Gheorghe Lazăr” și Gimnaziul „Matei Basarab”, într-o perioadă când această școală încă nu exista ca instituție de sine stătătoare⁴⁾.

- 1) *Monografia Liceului Gheorghe Lazăr*, București, 1935, pag. 1
- 2) *Jurnalul nr. 117*, din 24 oct. 1859, Arhivele Statului – Filiala Municipiului București, Fond Ministerul Instrucțiunii, Dosar 2666 / 1859
- 3) *Jurnalul nr. 138*, din 14 nov. 1859, Dosar 2666 / 1859, pag. 72
- 4) *Discursul lui Ioan Maiorescu*, din 29 iulie 1860, Arhivele Statului – Filiala Municipiului București, Fond Ministerul Instrucțiunii, Dosar 311 / 1860, fila 102

Existența de sine stătătoare a Gimnaziului „Matei Basarab” (1860–1865)

Pentru a-și începe activitatea în toamna anului 1860, separat de „Sf. Sava”, Gimnaziul „Matei Basarab” avea nevoie de un imobil potrivit.

În această problemă, Eforia Școalelor face demersurile necesare pentru a găsi o clădire adecvată adăpostirii gimnaziului (o casă solidă, cu șase încăperi, dintre care patru pentru clase, fiecare cu intrare separată și două încăperi mai mici pentru cancelarii și locuința epistatului) ¹⁾.

Înființarea Gimnaziului „Matei Basarab” a pus în același timp problema creării unui nou internat pentru băieți. Adunarea legislativă din 5 august 1860 a votat înființarea „unui al doilea internat pentru elevii din districte ²⁾”, destinându-se suma de 136. 960 lei. Înzecherea cu mobilier se face de Eforie, din suma alocată prin buget, numărul elevilor interni (bursieri) pentru primul an fiind de 60 (suma alocată pentru fiecare elev intern era de 1.100 lei). Jurnalul din 1 octombrie 1860 al Eforiei Școalelor indică locul unde urmau să funcționeze școala și internatul ei.

„... Gimnaziul „Matei Basarab” se va muta în noul local în str. Craiovei (azi Calea Rahovei) în casele Urlăoreanului în 26 octombrie a. c. iar internatul se va deschide tot în acest local la 1 noiembrie 1860”.³⁾

Deschiderea oficială a cursurilor Gimnaziului „Matei Basarab” a avut loc joi, 3 noiembrie 1860, cu deosebită solemnitate, după cum reiese din invitația ce o adresează Ioan Maiorescu, directorul Eforiei Școalelor, către eforii școlilor:

„Mâine, la 3 ale curentei, fiind a se instala gimnaziul „Matei Basarab” în noul său local, sunteți invitați, domnilor efori a asista la această solemnitate dimineața.

Domnul ministru al Cultelor se va afla de față la ora determinată.”⁴⁾

Cursurile au început efectiv vineri, 4 noiembrie 1860, cu patru clase secundare clasice, 9 profesori și 173 de elevi.⁵⁾

Într-un document aflat în biblioteca școlii, făcând parte din donația prof. A. Nestor⁶⁾ găsim următoarea însemnare: „În 3 noiembrie s-a deschis Gimnaziul

Mateiu Basarabu pe Ulița Caliței (Craiova - Rahova) în clasele lui Ioane Urlăteanu unde s-au înființau 4 clase și în care m-am așezat ca profesor de a-III-a și a-IV-a de limbă română, latină și istorie după ce am fostu profesore în Gimnaziulu Sfântu Sava de la anu lu 1852 până acum la 1860 ziua 3 noiembrie.

Semnează Nestor.”

În continuare, aceeași notă ne arată primii profesori ai școlii și cel dintâi director.

„Profesorii claselor sănătu:

Ioane Bădilescu Transilvanu clasa a-II-a.

Seicaru Ioane clasa I-a.

Capșea clasa a-III-a și a-IV-a Istoria Naturală

Georgiu Popu clasa a-III-a și a-IV-a aritmetică

Alecu Popu – caligrafia

George Răureanu – Director alu gimnaziului alu „pensionatului”, director apreciat astfel de oficialitățile timpului.

„Eforia având în vedere probele de capacitate și dexteritate ce ai dat ca conduc[tor de internate de băieți și în urmă ca subdirector al Gimnaziului „Sf. Sava”, a numit pe dumneata director al noului internat, ce se instituie în Capitala țării pentru băieți de părinți scăpați din județe și totodată director al Gimnaziului „Matei Basarab”, cu salariul de 1500 lei pe lună pentru amândouă aceste funcțiuni împreunate și cu începere de la 1 oct. 1860.⁷⁾

Însemnările lui A. F. Nestor, le putem adăuga datele oferite de condica de prezență a anului școlar 1860–1861 privitoare la primii profesori ce au funcționat la Gimnaziul „Matei Basarab”:

Ioan Bădilescu, Latina și română, clasa a-II-a.

N. Capșea, fizică, clasa a III-a.

B. Franchetti, muzică vocală (numai la internat; tot la internat din 1861 se face gimnastică, devenită obligatorie 1875–1876).

A. F. Nestor, Latina, istorie, geografia, clasa a III-a și clasa a-IV-a.

Alecu Popu, aritmetică și geometria.

Fr. Robin, limba franceză

B. C. Seicaru, Latină și română, cl. I-a.

G. M. Tattarescu, desenul clasa a III-a și clasa a IV-a.

Părintele Theodor, religia cl. I, și a II-a.

Dotarea Gimnaziului și a internatului cu toate obiectele necesare era o chestiune de timp, deoarece Eforia Școalelor le-a înzestrat la început numai cu strictul necesar (obiecte în valoare de 4.845 lei vechi: 18 mese, 36 bănci, 13 garderoabe, 5 table, o masă de cuhnie, una masă pentru cancelarie, 12 scaune, 4 bănci cu scaune, 8 mese pentru desen, 8 scaune etc.). La 5 noiembrie 1860, direcțiunea obține aprobarea Ministerului pentru o nouă listă de obiecte, necesare bucătăriei și sufrageriei internatului în valoare de 2.482 lei.⁸⁾

Pentru buna desfășurare a cursurilor, la 15 decembrie 1860 direcțiunea Gimnaziului solicita Eforiei Școalelor un corp complet de hărți, necesar lecțiilor de istorie și geografie, pe care Eforia le trimite⁹⁾ recomandând Gimnaziului să se înscrie la „Charta Terrei Românești”, cromotipărită de Carol Popp de Szathmary. Harta aceasta va fi utilizată până în 1865, când Ministerul trimite Gimnaziului Matei Basarab harta Principatelor Unite elaborată de Dupon.

În 1863, G. Al. Zamfirol, profesor de desen (absolvent al Facultății de Litere, preda desen și caligrafie) ce succeda marelui pictor Tattarescu, (predase desenul la Gimnaziu între anii 1860–1863), rugă ministerul să avizeze procurarea unei colecții de modele pentru desen (modele mari și mici pentru desenul liniar, ornamente florale din ghips, peisaje, modele pentru arhitectură, ridle, compase, echere). Până la înființarea unui cabinet de fizico-chimice, ministerul recomanda direcției Gimnaziului ca o serie de experiențe, cu aplicație la lecțiile ținute în clasă să fie efectuate de elevi și profesori, dumineca, în laboratorul Universității.¹⁰⁾

Prin adresa din 3 octombrie 1864, Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice făcea cunoscut direcționii Gimnaziului „Matei Basarab” alocarea sumei da 10.000 de lei pentru procurarea cărților necesare constituirii unei biblioteci.¹¹⁾

Primul bibliotecar a fost I. Bădulesianu, mai târziu profesor. La început, biblioteca a fost un depozit de manuale didactice, de unde elevii împrumutau cărțile necesare, o carte revenind mai multor școlari. Tot în bibliotecă se păstra și materialul didactic achiziționat, biblioteca transformându-se cu timpul într-un mic muzeu. Fondul bibliotecii se va îmbogăti, la sfârșitul secolului având aproximativ 1.620 de volume, parte din ele donații ale profesorilor liceului.

Procesul de învățământ (conținut și organizare)

În anul 1860, când Gimnaziul „Matei Basarab” își începea activitatea, învățământul secundar în Principatele Unite era împărțit în trei diviziuni:

– Diviziunea elementară – clasele I și a a II-a

În clasa I se studiau: limba latină, limba română, limba franceză, religia, matematica, istoria naturală, scriere și calcul, muzica vocală.

În clasa a II-a se studiau: latina, română, istoria, geografia, limbă franceză, religia, istoria naturală (continuarea zoologiei și botanicii), matematică, desen, muzică.

– Diviziunea umanităților (cl. a III-a și a IV-a)

În clasa a-III-a se studiau: latina, română, limba germană, istoria universală, geografia, religia, aritmetică, istoria naturală, (recapitularea claselor I și a II, cu continuarea botanicii și noțiuni de mineralogie) desen liniar aplicat, muzică vocală.

În clasa a-IV-a se studiau: latina, română, franceza, germană, elena, matematica, religia, istoria naturală (clasificarea animalelor și plantelor, anatomia), desen, muzica vocală.

– Diviziunea superioară-cuprinde clasele a V-a, a VI-a, a VII-a, a VIII-a, aceasta din urmă bifurcându-se într-o secțiune a literelor și o secțiune matematică.

Se recomandă o mare atenție studierii limbii latine (9 ore săptămânal la clasele I și a-II-a, patru ore și jumătate la clasa a-III-a și aIV-a), învățarea limbii române făcându-se paral cu limba latină.

Este perioada când în minister se impusese punctul de vedere latinizant.

Manualele erau folosite într-o măsură restrânsă. Multe dintre ele erau traduceri, cam aceleiasi pentru toate școlile secundare.¹²⁾

Metoda de predare era expositivă. În anul înființării Gimnaziilor „Gheorghe Lazăr” și „Matei Basarab”, Eforia Școalelor a introdus o reformă în sistemul studiilor gimnaziale, concentrând în primele două clase inferioare mai multe obiecte ce urmau a fi predate de un singur profesor. Se experimenta astfel metoda predării de către un singur profesor a mai multor discipline.¹³⁾

Transformarea Gimnaziului în Liceu. Liceul „Matei Basarab” între anii 1865-1945

Greutățile începutului fiind depășite, Gimnaziul și internatul se afirmă prin munca susținută a dascălilor săi și a personalului administrativ. Numărul elevilor crește an de an, astfel că în octombrie 1864 se înființează și cele trei clase superioare, iar în septembrie 1865 Gimnaziul este transformat în Liceu, în urma legii votate în anul 1864.¹⁾ Această creștere în plan calitativ, a determinat Eforia Scoalelor să intensifice activitatea de dotare a școlii cu material didactic.

Astfel se trimit hărți pentru studiul istoriei și geografiei, o colecție de tablouri colorate pentru istorie naturală și pentru anatomie, aparate de gimnastică, modele pentru desen, mai multe aparate necesare experiențelor de fizică, disponibile în Cabinetul II de la Universitate. O atenție deosebită s-a acordat dotării cabinetului de fizică, care după 1871 se îmbogățește cu o mașină pneumatică, clopot de sticlă, barometru, baterie electrică, pendul electric, pistol electric, 2 oca mercur, 3 oca acid nitric concentrat, 3 oca acid sulfuric, o mașină electrică, 2 termometre, un ciocan de apă, o prismă, un electrofor cu coadă de vulpe, un ac magnetic, o bobină de inducție etc.²⁾

Astfel, în anul proclamării Independenței de Stat a României, Liceul „Matei Basarab” dispunea, conform statisticii înaintate ministerului de direcția școlii de: 28 hărți murale, 8 atlase, 8 globuri, 136 aparate de fizică și matematică, la științele naturale de 493 bucăți zoologice, 300 de piese botanice, 80 de piese mineralogie, 2 serii de planșe colorate, iar biblioteca avea 253 de volume. În perioada următoare (1878) se trimit Liceului „Matei Basarab” articole necesare laboratorului de chimie și se aprobă ca din trei săli de clasă să se facă un amfiteatră pentru experiențe.

Corpul profesoral se mărește față de perioada anterioară, distribuiți pe discipline astfel:

- P. Bădulescu – latina și româna clasa I-a și a II-a;
- A. Nestor – latina și româna clasa a III-a și a IV-a;
- B. Șeicaru – istorie-geografie clasele I - IV
- N. Capșa – istoria naturală
- E. Bacaloglu – suplinitor fizică
- părinte N. Bălășescu – religie cl. I-IV
- G. Zamfirol-desen cl. I-IV
- E. Circa-latina – română cl. V-VIII
- Ep. Francudi – latină-elenă cl. IV-VII
- F. Robin – franceză cl. I-IV
- Pr. Ștefănescu – științele fizice cl. V-VIII
- Florian Aaron – istoria cl. V-VIII
- An. Roques – franceza cl. V-VIII
- P. Limburg – limba germană
- C. Biscotini – muzică vocală
- P. P. Oprea – secretar
- Petre Ilie – secretar

Trebuia urgent rezolvată problema spațiului școlar, în condițiile creșterii numărului elevilor. Inițial cele trei clase de la superior au fost instalate în casa lui I. Mihăilescu, situată în vecinătatea proprietății Urlățeanu (unde continuau să

- 26) Investițiile făcute de comitetul școlar în 1931–1932 constau în: 1.050.000 lei pentru clădiri, 120.000 lei pentru mobilier, 45.047 pentru lucru manual, 13.437 lei pentru bibliotecă.
- 27) Donații ale autorilor, profesorilor, ale Casei Școalelor, Academiei etc. (1885 – 280 de volume erau donate de frații G. și I. Răureanu, I. Filibiu, Dimitrie Golescu).
- 28) „*Pravila lui Matei Basarab*”, „*Biblia lui Șerban Cantacuzino*”, tratate de istoria artelor occidentale și bizantine, studii asupra vechilor mănăstiri și biserici.
- 29) Cf. Ion Grubea, Radu Valentin, *Doi foști elevi ai liceului „Matei Basarab” despre muzeul de istorie al Liceului*, în „*Caiet Metodic de istorie*”, București, 1971.
- 30) *Îndrumător în Arhivele Statului*, Filiala Municipiului București, 1986 vol. II., p. 17.
- 31) Datorită coeficientului ridicat al elevilor proveniți din mediul rural.
- 32) Arhivele Statului-Filiala Municipiului București, dosar 57/1926 – 7, p. 50.
- 33) Arhivele Statului-Filiala Municipiului București, dosar 47/1934 – 5, p. 19–20.
- 34) *Îndrumătorul Arhivelor Statului*, 1986, p. 20.
- 35) Arhivele Statului – Filiala Municipiului București; Fond Liceul „Matei Basarab”, dosar 34/1919 – 20, f. 10.
- 36) Arhivele Statului – Filiala Municipiului București; Fond Liceul „Matei Basarab”, dosar 47/1905–1907, f.88.
- 37) Ordinul Ministerului nr.204.637, din 19.XI.1938.
- 38) Adrese nr.32.472, din 4.III.1940.
- 39) Arhivele Statului – Filiala Municipiului București, dosar 47/1934–1935 f.40.
- 40) Idem, dosar 57/1926/1927, f. 58.
- 41) Idem, dosar 50/1933/4, f.105.
- 42) Arhivele Statului – Filiala Municipiului București, dosar 52/1932–3, f.184.

Liceul „Matei Basarab”(1945–1998). Colegiul Național Matei Basarab

După 23 august 1944, primele patru promoții de absolvenți ai liceului în răstimpul 1944–1948, au fost recrutate și instruite conform Legii din 1934, cu transformările impuse de evenimentele social-politice petrecute în epocă, măsuri considerate de tranziție, menite a pregăti o reformă ce se voia radicală, de structură și conținut a învățământului românesc – Legea de reformă a învățământului din 3 august 1948. Reforma învățământului a produs schimbări în conținutul învățământului. Astfel se schimbau principiile de organizare și orientare a școlii, se realiza procesul de învățământ unic de stat, școală se laiciza. Generalizarea, obligativitatea și gratuitatea învățământului trebuiau să devină o realitate. Sunt stabilite trei tipuri de școli de cultură generală: cu 4 clase (ciclul I), cu 7 clase(ciclul I, cu cls. I–IV; Ciclul II cl. V–VII) și școli medii (cu cls I–IV, V–VII, VIII–X). Planul de învățământ și programele școlare întocmite pe baza Legii din august

apoi Școala medie de băieți nr. 2, Școala medie nr. 17, denumire cu care a funcționat până în iunie 1957, când ministerul a luat măsura reatribuirii vechilor nume unor școli cu tradiție. Cu acest prilej, alături de școlile medii care purtau deja nume, „Nicolae Bălcescu” și „Gheorghe Lazăr”, Școala medie nr. 17 reia numele de „Matei Basarab”, pe care-l purtase cu cinste aproape un veac.

În răstimpul 1948–1959, în localul Liceului „Matei Basarab” au mai funcționat și alte școli:

- Liceul de fete nr. 5 (în anul școlar 1948–1949), care pe parcurs s-a contopit cu Liceul nr. 85, actualul Liceu „Iulia Hașdeu”;

- Școala pedagogică nr. 2 de băieți, cu secțiile română și rusă în anul școlar 1949/1950.

- Cursurile serale ale liceelor 4 și 5 (între anii 1950–1954 au funcționat ca licee de sine stătătoare, iar din 1954 au devenit secția serială a Liceului „Matei Basarab”)

- Școala sportivă cu 7 secții, cuprinzând elevi de la diferite școli din capitală (1 ian. 1955–oct. 1958).

Directori în această perioadă au fost: Ioan Totoiu (istorie 1948–1949), Nicolae Lalu (1948–1950), secondat de director adjunct Alexandru Cornea și director adjunct Al. Iordache; Al. Iordache (istorie 1950–1953; 1956–1961), cu directorii adjuncti Al. Marinescu, Al. Repan și Emil Stănașilă; Emil Stănașilă (1954–1956); Ion Coteanu (română 1954–1956); Constantin Niculescu (1961–1962), cu directori adjuncti Nicușor Constantinescu și Angela Socol.

Greutăți materiale

După introducerea în 1947 a gazelor naturale în întreaga școală, inclusiv în clădirea internatului, în răstimpul 1956–1960 liceul se confruntă cu o serie de probleme de ordin administrativ (Spațiu de școlarizare, zestre didactică etc.). Clădirea Liceului, construită în 1885 și extinsă între anii 1923–1928, necesită reparații capitale precum și modernizarea instalațiilor de încălzire, iluminare, sanitare, dotarea cu mobilier nou a sălilor de curs, a laboratoarelor și a noilor cabinete ce vor lua naștere.¹⁾

În 1960, sala de festivități a fost obiectul unor mari lucrări, avându-se în vedere și sărbătorirea centenarului Liceului (s-a înlocuit parchetul, s-au construit 2 vestiare, s-a mărit scena, s-a introdus lumina fluorescentă, s-au construit două scări de acces din sală la balcoane, este înlocuit mobilierul, cortina și fundalul scenei, s-a amenajat o cabină de proiecții pentru film.)

În anul școlar 1957–1958 s-au organizat atelierele școală ale Liceului în str. Parfumului nr. 31 (Cerc auto, tâmplărie, lăcătușerie, electrotehnică, un autoturism și un autocamion, 12 mașini de cusut pentru croitorie) patronate de uzina „Timpuri noi”. Pe parcurs, au fost mutate în str. Haiducul Bujor, unde s-a format un centru de ateliere, nu departe de liceu.

Incepând cu anul școlar 1961–1962, se introduce practica în producție o zi pe săptămână și practica continuă de 12 zile în luna iunie în uzina „Timpuri Noi”. Ziua de practică constă în studierea unor obiecte de cultură tehnică: desen tehnic, tehnologia materialelor, tehnologia meseriei etc. și din efectuarea practicii în producție. Alături de atelierele-școală, încă din 1955 a fost amenajat un lot școlar, realizat prin străduințele profesorilor de științe naturale, în special ale

care, începând cu anul școlar 1982/1983, Liceul „Matei Basarab” a primit profilul industrial, fiind patronat de Întreprinderea de Mașini Grele București și de Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini. Centrului de ateliere din strada Haiducul Bujor, i se adaugă noi ateliere-școală (lăcătușerie, strungărie, electrotehnică), instalate în perimetru liceului, în fostă clădire a internatului.

În toamna anului 1982 este numită director al Liceului „Matei Basarab” profesoara de chimie Ecaterina Petchi, iar directori adjuncți profesorii Ioana Cruceru, Andrei Ieremia și Viorica Popa, de practica productivă ocupându-se inginer Valeriu Anghel, cadre didactice de prestigiu, legate mulți ani de acest liceu.

Colectivul didactic era alcătuit din 64 de cadre didactice, ingineri și 14 maștri instructori, ce îndrumau activitatea de instruire și educație a 50 de clase de elevi (42 de clase la cursul de zi, cu 1564 de elevi și 8 clase la seral, cu 290 de elevi). Elevii erau pregătiți în următoarele profile: matematică-fizică, electrotehnică și mecanică.

O intensă activitate se desfășoară în cercurile pe obiecte, ce cuprindeau un sfert din elevii liceului, activitate finalizată prin sesiuni anuale de comunicări științifice și prin participarea elevilor cu rezultate meritorii la olimpiadele școlare. S-au evidențiat în acest sens profesorii Vasilica Șovu, Elisabeta Miroiu, Natalia Brătulescu, Victor Chiriță, Dumitru Bătinețu-Giurgiu, Dan Grigorescu, Ecaterina Petchi, Elena Ganea, Stela Elmassi, Anastasia Mateuț, Florin Popescu, Ioana Cruceru, Filofteia Cernat, Nicolae Bârdeanu, Maria Mohai.

În perioada 1987–1989, directorul liceului este profesorul de matematică Daniel Grigorescu, secondat de directorii adjuncți Andrei Ieremia, Viorel Chițimia și inginer Dan Rădulescu. Calculatoarele HC-90, împreună cu monitoarele și casetofoanele necesare, procurate cu ajutorul întreprinderii patronatoare I.M.G.B. în 1987 au creat posibilitatea creării unui cerc de informatică, ce a grupat un număr de elevi inimoși și talentați sub conducerea inginerului Petruț Stănescu. Acest fapt permite noii conduceri, director profesor Viorica Popa (1990–2003) și directorii adjuncți profesor George Ivănuș (1990–1999) și profesor Daniela Elisabeta Popa (1999–2003), ca după decembrie 1989 să facă demersuri pentru obținerea calității de liceu teoretic și a constituirii unor clase de informatică.

Din septembrie 1990 Liceul „Matei Basarab” redevine liceu teoretic și reușește să obțină pe lângă clasele de real și uman și clase de informatică.

Posibilitatea de a studia informatică în condiții cât mai bune se produce din toamna lui 1991 când, în urma unui acord cu colaborare cu C.C.P.D.I.C., Liceul a fost dotat cu calculatoare de tip IBM-PC și cu monitoarele aferente, independente sau în rețea, dând posibilitatea ca și elevii de la clasele reale să poată studia ca discipline optionale, bazele informaticii și tehnica de calcul. Toate aceste laboratoare de informatică, împreună cu cabinetele de steno și dactilografie au fost amenajate în fostele ateliere, din internatul liceului. Prestigiul liceului a crescut și concomitent are loc o orientare școlară mai bună; de la școlile generale vin mai ales elevii buni și foarte buni, examenele de admitere fiind adevarate concursuri școlare.

Pentru a revitaliza activitatea culturală și științifică a elevilor și profesorilor Liceului „Matei Basarab”, pe linia vechilor tradiții ale școlii, în decembrie 1990, la sărbătorirea a 130 de ani de la înființarea acestei instituții de educație și

cultură românească, din inițiativa unui inimos grup de foști și actuali elevi și profesori s-a constituit Asociația cultural - științifică Matei Basarab din București (prof. Dan Smântânescu, consilier juridic C. Ludovescu, inspector Ioan Dumitru, prof. Anastasia Mateuț, prof. Nicolae Dincă).

Asociația a căpătat statut juridic de sine stătător și își propune să organizeze periodic pentru elevii liceului activități culturale, cu mare încârcătură sufletească, cu personalitățile științifice cultural-artistice românești ale acestui sfârșit de mileniu. Președintele în exercițiu al acestei asociații a fost ales, fostul elev al liceului, academicianul Nicolae Cajal, vicepreședintele Academiei Române, iar Președinte de onoare generalul-locotenent în rezervă Titus Gârbea, veteran al celor două războaie mondiale, promoția 1905-1912. Tot acum s-a hotărât, conform tradiției, sărbătorirea în fiecare an la 16 noiembrie, a zilei Patronului scolii, „Matei Basarab”, de Sf. Evanghelist Matei – moment de aleasă sărbătoare și de mare vibrație și încârcătură sufletească.

Același entuziasm a permis continuarea publicării anual a revistei elevilor și profesorilor din Liceul „Matei Basarab”, „Năzuințe” datorită strădaniilor profesorilor de la catedra de română (profesorii Florin Popescu, Ion C. Ștefan, Tatiana Panaiteșcu) și a elevilor ce-și desfășoară activitatea în cadrul cenaclului literar „Perpessicius”.

Coordonarea și editarea revistei au stat în atenția comitetului de părinți și a directorului adjunct George Ivănuș.

Din 1992, la propunerea consiliului profesoral al liceului și cu aprobarea I.S.M.B. au început să funcționeze în cadrul scolii clasele gimnaziale (câte două pentru fiecare tip de clasă).

În anul școlar 1994/1995 Liceul teoretic „Matei Basarab” funcționează cu următoarea structură: 1 cl. a V-a; 1 cl. a VI-a; 2 clase a VII-a; a IX-a; 2 clase informatică, 6 clase real, 1 clasă uman: a X-a; 1 clasă informatică, 4 clase real, 1 clasă uman; a XI-a; 2 clase informatică, 5 clase real, 2 clase uman; a XII-a; 1 clasă informatică, 6 clase real, 3 clase uman.

De organizarea și desfășurarea muncii instructiv-educative din liceu răspund în primul rând corpul didactic și conducerea școlii. Un sprijin important aduce însă, în asigurarea bunei desfășurări a activității din școală, în întregul ei ansamblu și personal administrativ.

Acesta cuprinde secretari, dactilografă, contabili, administrator, bibliotecar, laboranți, fiecare cu rolul său bine stabilit.

Drept urmare a demersurilor repetate adresate Inspectoratului școlar al Municipiului București (inspector general profesor Florin Deac și inspector școlar adjunct profesor doctor Nicolae Nicolae) și Ministerului Educației de către conducerea școlii, din ianuarie 1997 corpul principal al școlii (A), clădire de patrimoniu, construită în 1885 și modernizată între 1921–1923, a intrat într-un amplu proces de consolidare și reparații capitale. Finanțarea a fost în întregime asigurată de Primăria Municipiului București, prin ISMB. Firma care a câștigat licitația a fost S.C. Palex S.A., condusă de Constantin Dumitru (arhitect C. Năvodariu), inginer reprezentant al ISMB Cristina Smădu.

Operațiunile de consolidare fiind declanșate, în intervalul noiembrie 1997–septembrie 2000, activitatea școlară s-a desfășurat în alte trei corpuși de clădiri, corpul A fiind eliberat complet;

1. Clădirea din Mircea Vodă nr. 8 (fosta școală generală nr. 74, propusă pentru demolare înainte de 1989), reabilitată și modernizată între 1995–1997 de ISMB, sub egida Liceului Matei Basarab; în anul 2000 clădirea a fost retrocedată Federației Comunităților Evreiești din România, al cărei proprietar era și s-a organizat Școala Lauder-Reut;
2. Clădirea din strada Maximilian Popper nr. 28 (fostul Club al Copiilor sectorului 3, consolidată și modernizată între 1995–1997 de ISMB, retrocedată FCER, al cărui proprietar este);
3. Corpul B din strada Matei Basarab nr. 32–34 (clădirea fostului internat școlar și al atelierelor școlă)

Mutarea mobilierului și a materialului didactic în noile corpuri de clădiri s-a făcut cu cea mai mare grijă, prin efortul și devotamentul personalului auxiliar al școlii, al firmei "Palex" și a conducerii școlii. Materialele și colecțiile mai fragile au fost conservate în demisolul, parterul și podul corpului B din strada Matei Basarab, precum și în sala de spectacole. Un adevărat tur de forță a însemnat mutarea celor peste 30.000 de volume ale bibliotecii (multe dintre ele cărți rare) și reamenajarea ei în corpul B, într-un spațiu mult mai generos, atât pentru fondul de carte, reviste și ziare, cât și pentru cititori. Întreaga activitate a fost coordonată de doamna bibliotecar Flori Constantin.

Trei ani de zile (1997–2000), corpul profesoral și elevii au trebuit să accepte această nouă realitate, cu gândul, extrem de plăcut că vor reveni într-o școală – monument istoric, consolidată și modernizată. Ani de zile, în intervalul 1985–1989, întreg cartierul Luaci – Mircea-Vodă, a stat sub semnul demolărilor rapide și forțate, la indicațiile lui Nicolae Ceaușescu care făcea des vizite în zonă și hotără pe neașteptate noi demolări. Și Liceul Matei Basarab a cunoscut această îngrijorare! Venise momentul ca, trecând de acest coșmar, (cunoscut de Biserică Sf. Vineri, Biserică Olteni, și alte monumente celebre din zonă) și clădirea principală a școlii noastre să cunoască un moment de reîntinerire. Cutremurele din 1940, 1977, 1986, 1991 i-au afectat structura de rezistență, iar intervențiile anuale de igienizare nu au făcut decât simple cosmetizări.

Cu un efort finanțiar pe măsură, susținut de Primăria Municipiului București, sprijinit de foștii absolvenți (prefect de București, prof. univ. Dr. Ion Iordan) și beneficiind de seriozitatea și profesionalismul firmei "Palex" S.A.; în septembrie 2000 s-a finalizat consolidarea și modernizarea corpului A al școlii.

În tot acest interval de timp, viața școlară și-a urmat cursul clasic, e drept cu mai mult efort din partea tuturor (lucrări curente, lucrări semestriale, medii, serbări școlare, examene de admitere și de bacalaureat, începutul implementării reformei în educație propusă de ministrul educației și cercetării prof. univ. dr. Andrei Marga, inspecții școlare de tip RODIS, inspecții pentru obținerea gradelor didactice I, II și definitivat, ședințe cu părinții, convorbiri săptămânale, activitatea de perfecționare a cadrelor didactice, etc.). N-am uitat efortul deplasării profesorilor pe străduțele din cartier, între cele trei corpuri de clădiri, fie ploaie, ger sau arșiță sau întrebările devenite „agasante” uneori din partea elevilor și părinților când revenim în localul școlii noastre.

Tot timpul, gândul nostru, al corpului profesoral și al conducerii școlii a fost să obținem rezultate bune și foarte bune în activitatea cu elevii, să le facilităm admiterea în învățământul superior și intrarea pe piața muncii, să menținem

activitatea noastră la un înalt standard, chiar dacă nu eram cu toții în același spațiu școlar: au fost ani de muncă rodnică, de coeziune totală a corpului profesoral, atașat ideii de „mai bine” pentru școală și elevii săi.

Acum am început colaborarea cu **Fundatia Soros. România pentru o societate deschisă**, **Centrul Educația 2000+**, **Asociația Junior Achievement**, **Asociația Română de Dezbateri, Oratorie și Retorică**, **Institutul de Economie Mondială**, **Centrul Român de Educație Economică**, **Primăria sectorului 3**, **Politia sectorului 3 și politia comunitară**, **FCER**, **Uniunea Elenă din România**, **Programele Socrates și Comenius** de deschidere către Europa, etc. Acum am realizat cu Televiziunea Română documentarul despre Matei Basarab (Viorel Nicolau, Irina Ifrimache, Marioara Zaharescu, consultant științific prof. Viorica Popa) documentar de 20 de minute, difuzat de televiziunea națională (programul I și II), dar și pe TVR Internațional.

În mai 1998, prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării prof. univ. dr. Andrei Marga, Liceul „Matei Basarab” din București, devine **Colegiu Național**, ca o recunoaștere a valorii acestei instituții și a contribuției ei la dezvoltarea educației și culturii naționale.

La 1 septembrie 2000, școala și-a reluat activitatea în corpul A, consolidat și modernizat în totalitate (terasă, instalații noi de lumină și apă, canalizare, căldură – o centrală termică automatizată, parchet, mobilierul școlar nou în totalitate, în valoare de 1 miliard de lei, comandat la S.C. Titan – Traco S.A. achitat de comitetul cetățenesc de părinți, etc.).

Deschiderea festivă a noului an școlar 2000/2001 s-a făcut în prezența Primarului General al Capitalei, Traian Băsescu, a inspectorului școlar general prof. Olimpia Mateescu, a acad. Nicolae Cajal – Președintele în exercițiu al Asociației Cultural Științifice „Matei Basarab”, primarul sectorului 3, avocat Eugen Pleșca, inspector școlar al sectorului 3, prof. Ioan Dumitru și a altor invitați din Ministerul Educației și ISMB. În prezența a peste 1000 de elevi, a corpului profesoral și a părinților, Înalt Preasfințitul Teodosie Snagoveanul, emisarul Preafericitului Patriarh al României, Teoctist, împreună cu Vincentiu Ploiesteanul, episcop vicar patriarhal (Vincentiu Grifonie – mateist – promoția 1977) părintele Ilie Georgescu (mateist absolvent promoția 1949) și părintele Florin Șerbănescu (preot paroh la Biserică Sf. Stelian-Lucaci) s-a oficiat o slujbă pentru un bun început de an școlar, s-au sfîrșit încăperile date în folosintă, binecuvântându-se auditoriul.

Revenirea în corpul de clădire consolidat a însemnat în perioada următoare eforturi pentru dotarea tuturor cabinetelor și laboratoarelor cu calculatoare, retroproiectoare, imprimante, copiatoare, scannere, conectare la internet, absolut necesare pentru a practica un învățământ modern și eficient. Tot acum s-au pus bazele Asociației Părinți-Profesori, organism recunoscut legal, implicat în toate activitățile școlare și extrașcolare prin sursele de finanțare create și parteneriatul instituit.

Anual, 16 noiembrie – ziua Sf. Evanghelist Matei și a patronului școlii – domnitorul Matei Basarab – a devenit un moment de referință mobilizând în „Zilele Porților Deschise” generațiile trecute și actuale de elevi într-un amplu dialog (sesiune de referate și comunicări științifice, simpozioane, cenaclu, teatru școlar, recitări, cor, dansuri populare-dans modern, gimnastică ritmică, recital

pian, trupă folk, tec.). Sunt zile de neuitat, zile de suflet, care creează acea punte admirabilă între Trecut, Prezent și Viitor.

Începând cu 2002/2003 consolidarea și reparațiile capitale au continuat la corpul B, sala de sport și la sala de festivități, toate proiectele fiind finanțate de Primăria sectorului 3. În curtea mare s-a amenajat un modern teren de sport. În perioada următoare vor cunoaște lucrări de reparații capitale locuința directorului (unde erau amplasate cabinetul medical, cabinetul stomatologic, serviciul contabil și administrativ) și anexele (spălătoria, dușuri, fostele locuințe ale laboranților și personalului de serviciu).

Mulți colegi ai noștri susțin concursuri și obțin posturi de inspectori în Minister, prof. de matematică Daniel Grigorescu, în ISMB: prof. de biologie Ioana Ariniș, prof. de geografie dr. Aurelian Ene; alți profesori devin metodiști pe sector și municipiu: prof. Maria Gabriela Arnold – limba franceză, prof. Carmen Nedelcu – limba română, prof. Ion C. Ștefan – limba română, prof. Emilia Iancu –matematică, prof. Rodica Ionescu – fizică; prof. Elena Dumitrescu – educație fizică; participă la realizarea de manuale școlare, programe și materiale didactice, articole cu caracter didactic prof. Nicoleta Dumitrescu-istorie, prof. George Ivănuș – socio-umane, prof. Carmen Daniela Luca – fizică.

Comisiile metodice au în componență lor valoroși profesori, grupați pe specialități:

- limba și literatura română: prof. Camelia Maria Ispas, prof. Dan Munteanu, prof. Carmen Nedelcu, prof. Emil Găgeanu, prof. Iuliana Băiașu, prof. Florentina Cristea, Prof. Alexandra Burueană;
- limba engleză: prof. Vasilica Șovu, prof. Neațu Roxana, prof. Liliana Tomescu, prof. Daniela Călinescu, prof. Ciulea Anca;
- limba franceză: prof. Mariana Gabriela Arnold, prof. Violeta Ionescu, prof. Bălăican Violeta Cristina;
- limba germană: prof. Liliana Iordache Tîrcomnicu;
- limba latină: prof. Hrisanti Constantinescu;
- matematică: prof. Dumitru Bătinetu-Giurgiu, prof. Ion Dina, prof. Viorel Chițimia, prof. George Șerbănescu, prof. Iancu Emilia, prof. Minculeț Daniela, prof. Rodica Teodoropol, prof. Ovidiu Horobet, prof. Stanciu Adriana;
- fizică: prof. Rodica Ionescu, prof. Daniela Elisabeta Popa, prof. Valentin Ioniță, prof. Georgeta Tomuș, prof. Rodica Argeșanu;
- chimie: prof. Ecaterina Petchi, prof. Maria Cristian, prof. Iulia Dumitrescu, prof. dr. Liliana Badiu;
- biologie: prof. Carmina Urdea , prof. Elena Dobra, prof. Laura Blîndu;
- istorie: prof. Viorica Popa, prof. Aurelia Mihaela Coldea;
- geografie: prof. dr. Aurelian Ene, prof. Luisa Gheorghe;
- socio-umane: prof. Luiza Marina Cristea, prof. dr. Florin Ulete – psiholog;
- religie: prof. Mihai Bogdan Zainea;
- educație plastică: prof. Vișineanu-Prodănel Teodora Cristina;
- educație muzicală: prof. Burcă Elisabeta Elena;
- informatică: prof. Rodica Cioată, prof. Rodica Dimitriu, prof. Eugenia Boboc, prof. Laurențiu Lambrinoc, prof. Rodica Gabriela Tudor;

- educație fizică: prof. Ana Popescu, prof. Lucia Florica Boca, prof. Elena Dumitrescu, prof. Irina Petrescu.

Ne întoarcem privirea cu admirație, respect și mândrie spre trecut. Admirăție pentru marile personalități care au muncit în această școală și s-au ridicat datorită capacității lor; respect pentru imensa muncă depusă de-a lungul zecilor de ani și pentru realizările obținute, la care au contribuit absolvenții Colegiului Național „Matei Basarab”, ajunși ei însăși oameni de-seamă; mândrie pentru că avem un astfel de trecut și misiunea de a duce mai departe ceea ce au înfăptuit ei.

Întorcând filele istoriei, vom deschide ușile amfiteatrelor de fizico-chimie și vom ști că în ele au făcut experiențe: Emanoil Bacaloglu, C.I. Șonțu, C.F. Robescu, Dimitrie Golescu, iar lecțiile de istorie adevărate lecții de patriotism, le-au rostit Florian Aaron, C. Moisil, N. Crătunescu, Constantin Banu, Enache Ionescu, Al. Iordache, I. Grubea etc. În clasele acestui liceu au răsunat de la catedră glasurile lui Ioan Slavici, Gh. Dem. Teodorescu, D.D. Pătrășcanu, Th.V. Speranția, George Călinescu, D. Panaitescu-Perpessicius, Pompiliu Constantinescu, Nicolae Cartojan.

Elevii au rostit versuri din Iliada și Odissea lui Homer și au scandat din Metamorfozele lui Ovidiu cu Ion Bădilescu, Nestor, Ieremia Circa, Epaminonda Francudi, Zosima Demarat, Mitriță Constantinescu, cu Eugen Lovinescu și Fr. Chiriac.

A fost apărat de Mihai Eminescu în coloanele „Timpului”, în 1882, pedagogul de excepție I. P. Filibiliu care, urmat de G. Ionescu-Gion și de N.N. Condeescu îi pregăteau pe elevi la limba franceză.

În aporiile lui Zenon din Eleea, la întrebările lui Socrate sau în antimoniiile lui Kant le-a încordat mintea elevilor: Ioan Slavici, Dimitrie August Laurian și Iosif Brucăr, iar pe întinsul globului pământesc au călătorit cu Gh. Munteanu-Murgoci și Gr. Ștefănescu.

Catedra de biologie a fost ilustrată de nume celebre: Sava C. Atanasiu, Marcel Brândză, Gh. Munteanu-Murgoci, Ion Popescu Voitești.

La tablă au rezolvat probleme și au măsurat spații cu Georgiu Popp, Elie Angelescu, Ion Tutuc, Simion Sanielevici, Ion Banciu (profesorul lui Miron Nicolescu-la „Matei Basarab” și al lui Dan Barbillan – la Liceul Dimitrie Cantemir), Gh. Nechifor, Ion Stamatescu, Christian Șerbănescu, Gh. Tilici, Luca Teodoriu, Emil Stoenescu, Arno Kahane, Oscar Kreindler, N. N. Mihăilescu, Costin Petrescu, Emil Nicolescu-Nic, arh. Ion Fonescu.

În sală și pe teren i-au avut ca model pe sportivii de performanță Gh. Moceanu, Nicolae Velescu, Theodor Georgescu, Dan Popescu.

Dintre numele elevilor iluștri înscrise în cartea de aur a liceului și care au dat freamăt claselor, coridoarelor și recreațiilor, amintim aici pe St. Iosif, Radu D. Rosetti, Ion Mincu, Ion Găvănescul, Constantin Levaditi (directorul Institutului Pasteur-Paris), Duiliu Zamfirescu, Al. Mirea, George Topârceanu, D. Paciurea, Vintilă Mihăilescu, George Oprescu, Miron Nicolescu, Adrian Maniu, Al. Graur, Aurel Baranga, Nicolae Secăreanu, George Vraca, Ion Manolescu, Paul Georgescu, Matei Socor, Sașa Pană, Ilarie Voronca, Lucrețiu Pătrășcanu, Dan Smântânescu, Nicolae Cajal, Stefan S. Nicolau, Costin Murgescu, Aristide Halanay, Ion Atanasiu, Al. Sadi-Ionescu, C. Ionescu Mihăesti, Titus Gârbea și alții.

Cu mândrie a purtat și poartă Gimnaziul și Liceul nostru (din 1998 Colegiu

Național) numele lui Matei Basarab, caracterizat de Miron Costin a fi „un om fericit peste toate domniile acelei țări, nemândru, bland, om de țară, harnic la războaie, aşa neînfricat și nespăimântat cât poți să-1 asameni cu marii oșteni al lumii”; pentru Nicolae Iorga, domnul Matei Basarab a fost „adevărat bun păstor și părinte, care a ținut țara la cea mai deplină liniște, cu judecată bună și cu dări cumpătate; a fost un adevărat domn-părinte, un bun ocrotitor al supușilor și tovarășilor săi de arme”.

- 1) Astfel, în anul 1956, s-au făcut reparații de tâmplărie și tinichigerie, se înlocuiește instalația electrică din sala de festivități; în vara anului 1957, mobilierul claselor a fost parțial înlocuit; sala de lectură a bibliotecii este dotată cu mese pentru citit și scaune, sunt asfalteate cele 2 curți ale școlii, se modernizează instalația de încălzire centrală și instalațiile electrică a școlii și internatului; amfiteatrul de științe naturale este dotat cu 25 de mese, iar laboratorul de chimie cu dulapuri de stejar; s-a făcut radioficarea liceului cu 48 de difuze, aparat de radio, pick-up și întregul utilaj necesar.
- 2) A inițiat cercul „Prietenii muzicii”, participând permanent cu elevii la concertele și concertele – lecții ale Filarmonicii și la spectacolele de operă, anual sprijinind organizarea unui concert susținut de Filarmonica „George Enescu” în sala de festivități a liceului.
- 3) Conform legii din 13 mai 1968, cursurile liceale sunt organizate pe secții cu profil real și umanist, durata studiilor fiind de 4 ani.
- 4) Grigore Ilie, Maria Mohai, *O nouă vizionare asupra organizării laboratorului de fizică*, în vol. *Progresul școlar*, București, 1978, p. 211–212.

Colegiul Național „Matei Basarab” în mileniul III

Colegiul Național „Matei Basarab” – Școală pilot în proiectul Educația 2000+ –

În iunie 1999, Colegiului Național „Matei Basarab” i se atribuie, în urma unei competiții deschise de proiecte de dezvoltare școlară, statutul de ȘCOALĂ PILOT a municipiului București, în cadrul proiectului EDUCATIA 2000+, inițiat de Fundația pentru o Societate Deschisă România.

SCOPUL MAJOR AL PROIECTULUI constă în:

Dezvoltarea unor modele concrete de implementare a reformei promovate de Ministerul Educației Naționale, la nivel local, care, ulterior, să poată fi preluate la scară națională. Colegiul Național „Matei Basarab” se înscrie în acest program sub titlul: „**PENTRU O ȘCOALĂ AUTONOMĂ, DESCHISĂ CÂTRE SOCIETATE**”, pentru a îmbunătăți oferta educațională și climatul intern al școlii.

MÂINE SE PREGĂTESTE ASTĂZI

Consolidarea clădirii – monument istoric, crearea cadrului adecvat pentru funcționarea unui Centru de Documentare și Informare pentru profesori, elevi și părinți, existența unui Cabinet de Consiliere Psihopedagogică și de Orientare Școlară și Profesională, a unui spațiu expozițional de carte, preocuparea continuă pentru modernizarea laboratoarelor, amenajarea unor cabinete pentru studiul științelor socio-umane, pentru studiul limbilor străine, pentru domeniul «Limbă și comunicare», ca și restaurarea valoroasei biblioteci, fac din Colegiul Național „Matei Basarab” o instituție școlară echipată la standarde europene.

Dotarea cu echipamente informaticice a laboratoarelor, cabinetelor, administrației, bibliotecii, instalarea unui laborator informatizat a permis constituirea rețelei Intra-net, ca pas necesar pentru modernizarea comunicării la nivelul instituției – prin accesul elevilor și profesorilor la resursele oferite de utilizarea tehnologiei informației și a comunicațiilor.

COLEGIUL – O LUME DE EXPLORAT

Vă invităm să ne descoperiți privind culoarele cu uși monumentale de stejar, pătrunzând în bibliotecă, în sălile de curs, în amfiteatru, admirând colecțiile de carte rară și pe cele ale muzeelor de istorie și de științe.

Dar adevăratele comori se află dincolo de uși. **Deschideți-le și pașiți!**

COLEGIUL NATIONAL „MATEI BASARAB” ÎN MILENIUL III 104

Colegiul Național „Matei Basarab” – Școală pilot în proiectul Educatia 2000+ – (104); Pledoarie pentru adevărata limbă română (107); Un curs de jurnalism destinat elevilor de liceu (108); Teatrul la ...Matei Basarab (110); Engleza – o limbă ce se încăpătânează a deveni universală (111); Limba Franceză în Basarab (113); Călătoria unui cuvânt trist (114); Studiul limbilor clasice – componentă a educației complete (117); Prezențe mateiste la Gazeta Matematică (119); Confirmări mateiste (120); Gânduri de elev (121); Gândește liber... acționează responsabil (123); Importanța studierii TIC în liceu (125); Încotro merg mateisii? (126); Programele Comenius la Colegiul Național „Matei Basarab” (127); Centrul de Integrare Europeană și pentru Dezvoltarea Parteneriatelor Transnaționale Europene (128); Revista NĂZUINTE – simbol al culturii mateiste (129); Revista CALEIDOSCOP – oglindă a spiritului mateist (130); Competiție, sănătate, recreere (130); Excursie în nordul Olteniei la ctitoria lui Matei Basarab (131); În perspectiva redeschiderii colecției muzeale (132); Educația Extrașcolară – un pas în formarea Tânărului Mateist (133); CNMB în perspectiva descentralizării învățământului (136)

Colegiul Național „Matei Basarab” în perspectiva descentralizării învățământului

Astăzi Colegiul Național “Matei Basarab” este o instituție emblematică pentru învățământul românesc, onorându-și cu responsabilitate istorică menirea de păstrător a valorilor culturale românești, dar și de continuator a formării intelectuale a tinerei generații. Dintotdeauna punctele forte ale Colegiului au fost resursa umană și baza materială. În acest sens selecției elevilor i s-a acordat o atenție majoră fie că s-a făcut printr-un examen de admitere, fie prin repartiție computerizată. În ambele situații tradiția și rezultatele actuale, au jucat un rol deosebit, candidații fiind bine informați, alegând Colegiul nostru fără a ezita. Să nu uităm că aici, au învățat în cele mai multe cazuri generații întregi din aceeași familie, care au făcut un titlu de glorie din aceasta, aspect relevant la fiecare eveniment mai important al școlii, unde sunt prezenți alături de elevii de azi și de cadrele didactice.

Există o adevărată emulație științifico-culturală în rândul colegilor mei materializată în organizarea unor simpozioane și dezbateri științifice, participări la concursuri și olimpiade cu elevii școlii, dar nu în ultimul rând prin participarea la masterate, doctorate și alte forme de perfecționare didactică și de specialitate.

Dotarea materială este una dintre cele mai bune din întreg sistemul de învățământ preuniversitar bucureștean. Fiind o unitate școlară foarte veche, cu renume, a fost dotată în timp cu materiale didactice și mobilier de laborator dintre cele mai bune și funcționale. Este de remarcat și efortul colectivului didactic și de conducere de a folosi fondurile repartizate, pentru modernizarea laboratoarelor pentru crearea unor cabinete adecvate pregătirii elevilor și bine dotate, astfel încât, putem spune pe drept cuvânt că elevii se bucură de un real sprijin în pregătirea lor.

Întrucât planul de școlarizare a scăzut în fiecare an, la nivelul Bucureștiului, am regândit împreună cu factorii educaționali, programul de funcționare a școlii, respectiv trecerea treptată a claselor în schimbul de dimineață, în aşa fel ca elevii să poată da randamentul maxim la învățătură, să aibă timp suficient pentru activități extrașcolare, sau să se poată pregăti suplimentar pentru concursuri, olimpiade și de ce nu pentru examenele finale.

Acest nou program aduce schimbări importante în însăși structura orarului, în transformarea sălilor de clasă în cabinete, cu dotările necesare, o flexibilitate mai mare a orarului și de ce nu o folosire eficientă a tuturor laboratoarelor și a celorlalte spații din Colegiu, cum ar fi sala de festivități, spațiile amenajate pentru activități sportive, biblioteca școlii și nu în ultimul rând a muzeului școlii.

În momentul de față, purtăm discuții cu Primăria sectorului 3, pentru a găsi soluțiile necesare amenajării unui spațiu de servire a mesei, în subsolul clădirii unde putem eficientiza și activitatea clubului. Viitorul Colegiului Național Matei Basarab însă depinde foarte mult de modul cum se vor aplica prevederile guvernamentale privind descentralizarea învățământului și crearea unei autonomii sporite unităților școlare. Este imperios necesară în viitor, o personalizare sporită a acestui Colegiu, prin crearea unui ethos școlar, bazat pe tradiții, dar și elemente de noutate, care să aducă mai mult școala aproape de societate, de interesul elevilor și al părinților, dar care să responsabilizeze, toți factorii educativi. Școala aparține comunității, elevilor și nu în ultimul rând cadrelor didactice. Aceasta este gândul nostru de viitor, crezul nostru și nu în ultimul rând DEVIZA noastră.

diverse personalități române și europene, pe marginea studiilor și cărților sale, între care amintim pe: Eugen Simion, Gheorghe Bulgăr, Perpessicius, George Călinescu, Șerban Cioculescu, Alexandru Piru și încă mulți alții – oameni de orientări politice diferite – și această listă caleidoscopică și heterogenă ar putea continua încă mult, asocierile făcute de mine nefiind întâmplătoare, ci cu intenția de a demonstra că domnul Gabriel Tepelea a fost și este încă prețuit nu doar ca om politic, ci mai ales ca Om Cultural.

Atunci am căutat dezlegarea acestei percepții în propriile sale lucrări. Iată câteva răspunsuri:

„Viața e o luptă în care deviza „viribus unitis (cu puteri unite) e o cheie a supraviețuirii și a succesului”.

Ori: „Mesajul (meu) pentru cetățenii României, împovărați de griji și nevoi nu poate fi decât acela care ne-a ajutat pe noi, cei privați de libertate: Credință în Dumnezeu și speranță în biruința asupra greutătilor” (Din Călătorie prin veac).

Sau, despre artă: „Dacă totul este supus unui relativism implacabil, prin ceea ce a erupt cândva, din adâncuri nebănuite, ce au populat clipele unor ființe abstrase din prezentul istoric, navigând printre semnele de întrebare ale prezentului lor interior într-o celulă, are totuși o semnificație individuală, documentară” (Argumente la poeme întârziate din volumul Anii nimăni).

Iată și un extras din Argument, la volumul „Dezbateri parlamentare”: „Se află în aceste pagini o adevărată Carte a facerii, a zămisirii democrației de către cei ce o sugrumaseră, cei ce nu o cunoșteau, o intuiau, dar nu-i descifrau cărările, zămisirile, punctată atenționărilor supraviețitorilor unei democrații cu rădăcini în ieri”.

Un astfel de supraviețitor se dovedește a fi și academicianul Gabriel Tepelea, într-o târzie lumină crepusculară, când înțelege că arta și cultura sunt aripile zborului dincolo de sine.”

Ion C. Ștefan

Imnul Liceului „Matei Basarab”

Muzică și text Minu Andronic, 1960

Viteaz ca Mihai, înțeleapt ca Ștefan,
Ai întărit patria an de an,
Ai frînt ca Mihai pe toți dușmanii,
Văzuta ceasul ce n-au văzut anii.

Refren: Glorie ție, Matei voevod,
Iubit de țară și de norod!
Pe drumul slavei noi te urmăm,
Toți te cinstim, și ne-nvățăm,
Pe drumul slavei toți te urmăm,
Toți te cinstim toți te cântăm!

Și ctitor ca Ștefan făcut-ai să crească
O mlădiță nouă-n cultura românească,

Exemplu-n înfrățire muncă și progress,
Slăvit fii, Matei Basarab-domn ales!

Poporul prin muncă și luptă-ndîrjită
A cucerit azi libertatea dorită
Și-n Europa glorioși noi intrăm,
Senini spre soare fruntea o-nălțăm!

Refrin: Glorie tie, Matei voevod,
Iubit de țără și de norod!
Pe drumul slavei noi te urmăm,
Toți te cinstim, și ne-nvătăm,
Pe drumul slavei toți te urmăm,
Toți te cinstim toți te cântăm!

Sărbătoare mateistă

Versuri: Constantin Cîrjan

Muzică: Radu Paladi

1985

I

Bătrân liceu ce porți un falnic nume
De voevod erou și luminat,
Ne-ai dat putere să pormin în viață
Cu gândul și cu sufletul curat!
Izvor străvechi, lăcaș viu de cultură,
Pe bravi-naintași noi ni-I cinstim –
Tu peste timp urcat-ai ani de gloriei,
Dînd țării fii cu care ne mîndrim.

Refrin: Trăiască-n veci străbuna glie
Și toți acei ce-o-nalță azi !

Bis

Trăiască mateiștii tineri,
Ai țării fii-vitejii brazi!

II

Pe pragul tău cu o caldă-nfiorare,
De-o sută treizeci de ani mulți tineri au călcat
Pe aceleasi trepte.
Astăzi noi vlăstare
Își urcă-n soare visul avîntat
Și an de an suind aceste trepte,
Unind efortul lor cu-al tuturor,
Vor ști s-aleagă numai drumuri drepte
Și patriei să-nchine viața lor.

Refrin: Trăiască-n veci străbuna glie

PRINCIPATELE UNITE

Va fi de două
ori pe săptă-
mană.
Prețul abona-
mentului:
Pe un an
pe-
tru salr. 6 lei
bani 90.
Id. pentru par-
ticolară, 21 lei.

MONITORUL OFICIAL AL ȚEREI ROMANESCI.

Abonamentul
se face la Bu-
curești, la ad-
ministrația re-
dacțiunii, la
Ministerul a-
facerilor din
Intru-
ție, la
Prefecturi.

No: 147

București, Decembrie 7, 1859

No: 147

NOI ALECSANDRU IOAN L.
§.c.l.

Vedend raportul Ministrului Nostru Secretar de Stat la Departamentul Cultelor și Instrucțiunii Publice cu No: 3282, de la 21 ale lunei Noemvrie pe lingă cări Ni se supune acela al Eforii Școlelor cu No: 3532, pentru chibsuirea făcută asupra denumirii gimnasielor din capitală adică: a celui de opt clase ce există astăzi, cât și acelor latre doue ce au a se înființa din cări unul acum îndată, iar altul cu începere anului scolaristic 1860 și 1861;

Considerând că chibsuirea ce a făcut Eforia pentru denumirile acestor gimnasii are un principiu semnificativ istoric împrumutat de la persone și fapte cări stau în raport cu școala:

Am ordonat și ordon:

Art. 3. Gimnasiul al treilea ce este a se deschide în viitorul anu scolaristic se va numi gimnasiul lui Matei Basarab în memoria acestui Domn, cări afară de multe institute de pietate, a înființat tipografii spre a se tipări cărți în limba Română, a scos limbă slavonă din biserici, și a pus fundamental culturii limbii naționale.

Datu-s'a în capitala Noastră Iași la 25 ale lunei Noemvrie anul mîntuirei una mic opt sutezici-zeci și nouă, și cel întâi al Domniei Nostre în Principatele-Unite

București - 1877

Podul Calităei
(Calea Rahovei)

Emanoil Bacaloglu (1830 - 1891)

Constantin I. Şonțu (1854 - 1939)

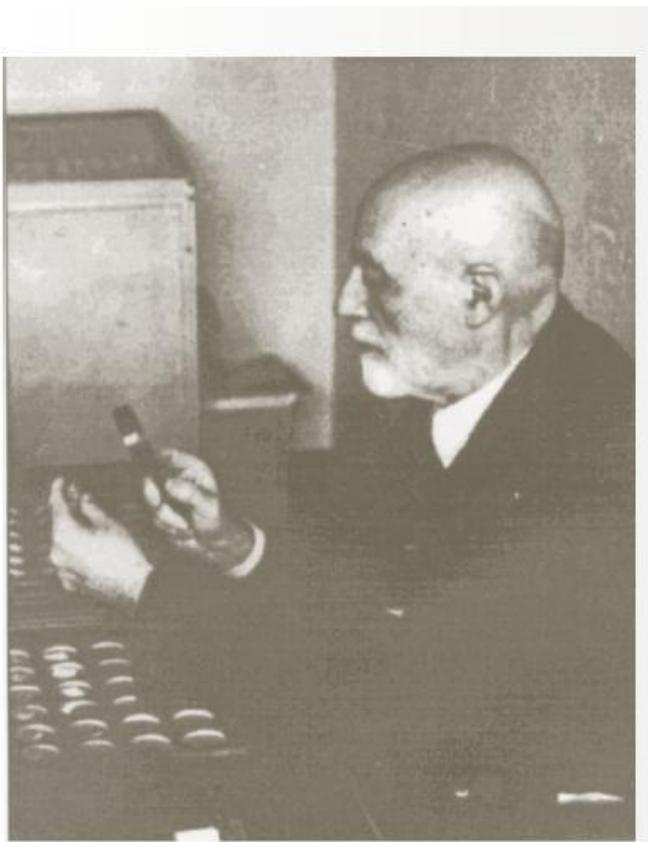
Theodor D. Speranția (1856 - 1929)

Dumitru (Mitriță) Constantinescu
(1878 - 1935)

Duiliu Zamfirescu (1859 - 1922)

Acad. Constantin Moisil (1878 - 1958)

Acad. Ștefan S. Nicolau (1896 - 1967)

Enache Ionescu (1879 - 1937)

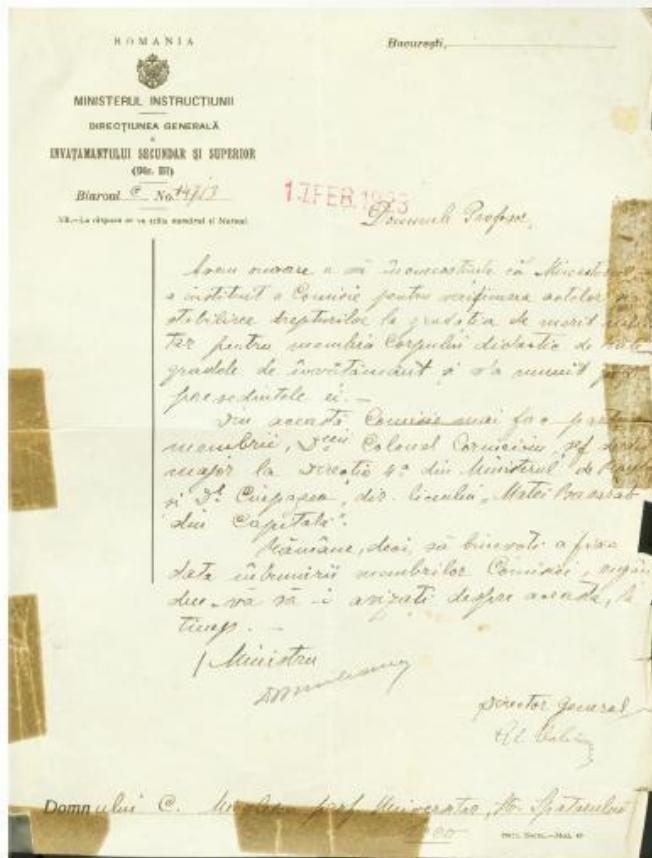
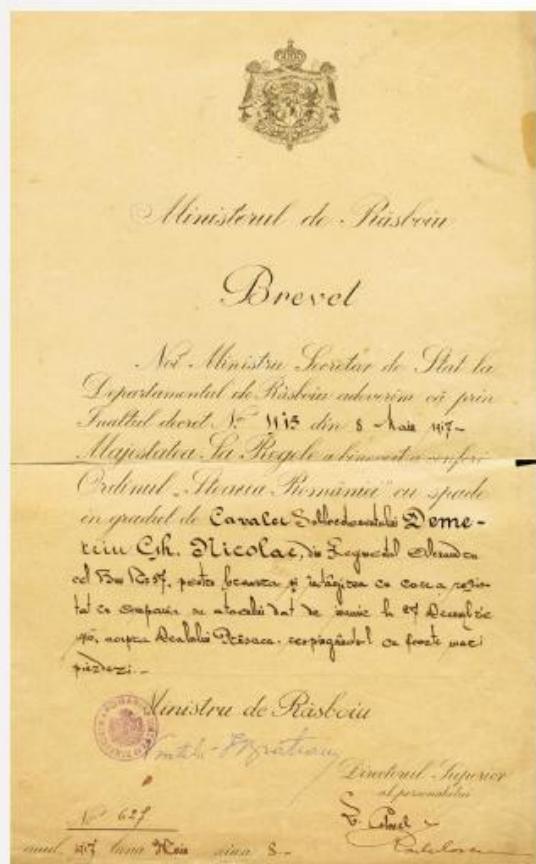
Dumitru (Mitriță) Constantinescu (1878 - 1935)

Ion Manolescu (1881 - 1959)

George Vraca (1896 - 1964)

Corpul profesoral 1948 și 1973

La deschiderea noului an școlar - 1 septembrie 2000

Întâlniri ale absolvenților

SANDULESCU ALEX

Fotografii realizate
de elevele
Ioana Piță (cl. a X-a A)
și Bianca Roxana Constantin (cl. a X-a B)

Activități extrașcolare

Activități extrașcolare

În prag de absolvire

La sfârșit de an școlar

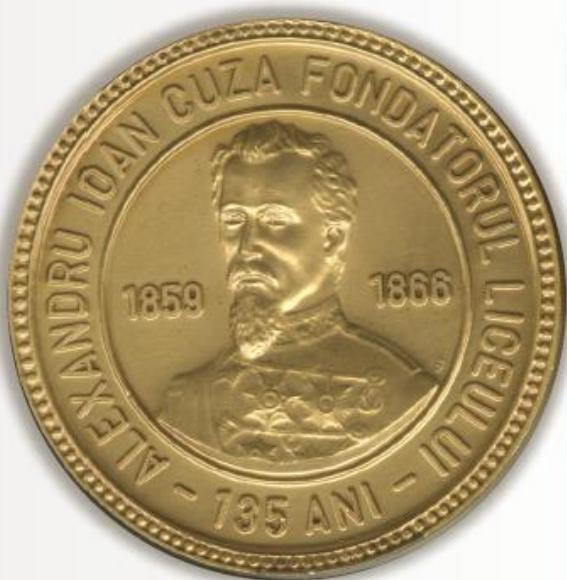
Corpul profesoral - 2009

Matei Basarab (1632 - 1654)

Matei Basarab (1632 - 1654)

Alexandru Ioan Cuza (1859 - 1866)

